

Informacja Roczna

2003

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze

W S T Ę P	3
1. Ruch spraw	4
2. Struktura prowadzonych postępowań	6
4. Szybkość postępowania.....	8
1. Przestępczość ogółem	9
2. Przestępczość kryminalna	12
a) zabójstwa	12
b) zgwałcenia	13
c) rozboje i wymuszenia rozbójnicze	14
d) włamania	15
e) kradzieże i kradzieże z włamaniem do samochodu	16
f) inne.....	17
3. Przestępczość gospodarcza	21
5. Przestępczość cudzoziemców	26
3. Zwalczanie przestępczości	27
1. Wykrywalność sprawców przestępstw.....	28
2. Środki zapobiegawcze.....	33
3. Zabezpieczenie majątkowe	35
4. Działalność oskarżycielska i penitencyjna	36
6. Działalność profilaktyczna	40
7. Inne formy działalności.....	41
1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu	41
2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami	43
3. Obrót prawny z zagranicą	43
4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów	45
8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe.	46
9. Plan działania prokuratury na 2004 rok.....	51

W S T Ę P

Tak analiza ruchu spraw, jak nasilenia i struktury przestępczości wskazują, że rok 2003 w działalności Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze charakteryzował się z jednej strony utrwaleniem tendencji obserwowanych w różnym stopniu od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, z drugiej jednak strony – dało się zauważyć pewne pozytywne elementy wskazujące na stabilizowanie się sytuacji.

Potwierdziła się sformułowana przed rokiem prognoza, że po wielu latach systematycznego wzrostu ilości zarejestrowanych postępowań karnych nastąpi wreszcie zahamowanie jego dynamiki. Pomimo to ilość aktów oskarżenia i osób oskarżonych oraz ilość osób osądzonych i skazanych zmniejszyła się w porównaniu do rekordowego 2002r tylko w niewielkim stopniu.

Mającą swój początek od stycznia 2000 roku radykalizacja polityki kryminalnej, która w 2002 straciła nieco swój dynamizm, znowu uległa pewnemu zaostrzeniu. Regułą było stosowanie tymczasowego aresztu w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu człowieka, przeciwko wolności i inne połączone z użyciem wobec ofiary przemocy. Ilość stosowanych aresztowań uległa w stosunku do roku 2002 niewielkiemu wzrostowi. Po raz pierwszy od 5 lat zmniejszyła się natomiast ilość wywodzonych apelacji.

Zainteresowanie sytuacją pokrzywdzonego zaowocowało dalszym wysokim poziomem ilości wytaczanych na rzecz ofiar powództw cywilnych w toku postępowania karnego, wniosków o wszczęcie postępowania w trybie kodeksu postępowania cywilnego, a także ilości zbadanych spraw

administracyjnych. Wyraźnie więcej wydano postanowień o zabezpieczeniu majątkowym.

Przyjęte kierunki działań prokuratorskich, chociaż niewątpliwie ograniczały wzrost przestępczości najgroźniejszej, jak dotychczas nie doprowadziły do jej zredukowania. W minionym roku utrzymywał się wysoki poziom zagrożenia przestępczością ogółem w stosunku do liczby mieszkańców. Zmniejszyło się jednak zagrożenie przestępstwami najpoważniejszymi: zabójstwami, rozbojami, poważnymi kradzieżami. Wciąż występowały przejawy przestępczości zorganizowanej i przestępczości o charakterze międzynarodowym. Zwiększyła się wyraźnie przestępczość narkotykowa.

Zjawiska te wywierały niewątpliwie niekorzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Tym bardziej, że w objętym informacją okresie pojawiło się wiele tendencyjnych i deprecjonujących pracę prokuratorów przekazów medialnych.

1. Ruch spraw

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze obejmuje swoją właściwością terytorialną niespełna 2/3 powierzchni Województwa Lubuskiego, na której zamieszkuje 652 tys. ludności.. Pomimo utworzenia 1 stycznia 2002 r. powiatu wschowskiego, do końca roku 2003 jego obszar pozostawał we właściwości Prokuratora Rejonowego w Nowej Soli. Przekazanie gminy Torzym należącej do powiatu sulęcińskiego właściwości Prokuratora Rejonowego w Sulęcinie odciążało w istotnym stopniu prokuraturę świebodzińską . Prokurator Rejonowy w Krośnie Odrzańskim realizował jednak w dalszym ciągu obowiązki w zakresie zwalczania przestępczości na obszarze gminy Cybinka należącej do powiatu ślubickiego.

Z tych też powodów dane o ruchu spraw w dalszej części opracowania podawane są w oparciu o aktualne w danym momencie kryterium terytorialnej właściwości prokuratury. Natomiast dane dotyczące statystyki przestępczości odnoszą się do jednostek organizacyjnych Policji, a tym samym odpowiadają w pełni kryteriom podziału administracyjnego państwa. Rozwiązanie takie z jednej strony oddaje skalę zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne prokuratury, a z drugiej nie zniekształca statystycznego obrazu przestępczości dokumentowanego przez Policję według miejsca popełnienia zarejestrowanego przestępstwa .

1. Wpływ spraw

W 2003 r. prokuratury okręgu zielonogórskiego zarejestrowały **32.374** nowe postępowania karne. W stosunku do roku 2002 oznacza to wzrost tylko o 33 sprawy. Jednak w 2003 r. wszystkie prokuratury okręgu Apelacji Poznańskiej odnotowały bardziej lub mniej wyraźną tendencję spadkową ilości rejestrowanych spraw karnych.

Kształtowanie się wpływu spraw na przestrzeni lat 1992 – 2003 przedstawia poniższy wykres .

Natomiast liczbowe zestawienie ilości rejestrowanych w ostatnich dziewięciu latach spraw karnych przedstawia tabela poniżej:

ROK	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
ILOŚĆ SPRAW	26.264	23.855	26.356	28.199	28.957	31.013	33.360	32.341	32.374

Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej spraw wpływających odnotowały: Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – **9.768** spraw i Prokuratura Rejonowa w Żarach – **5.735** spraw. Najmniejszy: Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim – **3.590** postępowań. Przeciętny miesięczny wpływ spraw w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wynosił **2.698** i był większy od przeciętnego miesięcznego wpływu w roku 2002 o **3** sprawy.

W rezultacie w minionym roku na jednego zatrudnionego prokuratora przypadło w prokuraturach rejonowych do załatwienia każdego miesiąca **30** nowych postępowań karnych. Uwzględniając ograniczoną z natury rzeczy ilość spraw prowadzonych przez osoby funkcyjne, urlopy, zwolnienia spowodowane chorobami itd. faktyczna liczba tych spraw była oczywiście o wiele wyższa. Badania przeprowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładają, że jednego zatrudnionego prokuratora powinno obciążać miesięcznie 16-20 postępowań karnych. Każde zwiększenie tej ilości powoduje nadmierny wysiłek i pogarsza jakość pracy. Jednocześnie obserwowany jest coraz większy odsetek spraw o dużym stopniu skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

2. Struktura prowadzonych postępowań

Na ogólną liczbę **32.374** zarejestrowane sprawy w **3.113** przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego uznając, że przekazany

prokuratorowi materiał nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W **891** przypadkach wszczęto postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa osobistego prokuratora. Rok wcześniej śledztw własnych prokuratorów było znacznie więcej tj. **1.470**. Ten wyraźny spadek aktywności śledczej prokuratorów spowodowany został nowelizacją przepisów procedury karnej, która przekazała uprawnienia do prowadzenia większości śledztw Policji.

Podkreślić jednak należy, że ustawowe zadania w zakresie ścigania przestępstw, nadzoru nad postępowaniami prowadzonymi przez inne uprawnione organy oraz koordynacji działalności śledczej i dochodzeniowej tych organów prokuratury okręgu zielonogórskiego realizują we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji w poszczególnych powiatach, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., Biurem Spraw Wewnętrznych tej jednostki, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Oddziałem Centralnego Biura Śledczego oraz Oddziałem Lubuskim Straży Granicznej i BSW SG. Niezależnie od tego prokuratorzy nadzorują postępowania karne prowadzone przez organy państwowe posiadające uprawnienia oskarżyciela przed sądami, w tym Nadleśnictwa, Urzędy Skarbowe i Urzędy Celne.

3. Wyniki prowadzonych postępowań

W wyniku przeprowadzonych czynności dowodowych zarzuty popełnienia przestępstwa przedstawiono **15.520** podejrzanym. Rok wcześniej odnotowano 16.053, w roku 2001 było 15.706 podejrzanych, a roku 2000 - 11.809. Po zakończeniu postępowania sporządzono **10.116** aktów oskarżenia przeciwko **12.393** osobom. Przed rokiem było nieco więcej aktów oskarżenia – 10.243 i więcej osób oskarżonych, bo 12.714. Wprawdzie w roku 2001 odnotowano 9.634 aktów oskarżenia przeciwko 12.428 osobom, ale jeszcze w roku 2000 wniesiono tylko 6.049 aktów oskarżenia

przeciwko 8.432 oskarżonym. W omawianym okresie uzyskano niezwykle wysoką, bo wynoszącą **81,0 %** skuteczność postępowań, a odsetek spraw kończonych wniesieniem aktu oskarżenia wyniósł **34,4%** ogółu wszczętych postępowań karnych i był najkorzystniejszy spośród wszystkich prokuratur okręgowych w apelacji poznańskiej.

W **104** przypadkach w akcie oskarżenia prokurator zawarł wniosek o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy, a w **137** przypadkach skierowano do sadu wnioski o warunkowe umorzenie postępowania.

Z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej kontynuowanie postępowania zawieszono **1.146** spraw (**3,5%**; średnia apelacji – 4,2%). Po ustaniu przyczyny zawieszenia – zwykle było to zatrzymanie ukrywającego się podejrzanego – postępowania te były podejmowane i kontynuowane.

4. Szybkość postępowania

Zasada szybkości postępowania należy do ważniejszych wśród dyrektyw procedury karnej. Jej realizacja obecnie z wielu powodów napotyka na trudności. Do powodów tych zaliczyć należy – poza nadmiernym obciążeniem prokuratorów i innych funkcjonariuszy ścigania sprawami – wielość zarządzanych ekspertyz, małe zdyscyplinowanie uczestników postępowania, np. świadków, którzy nie stawiają się na wezwania, celowe przewlekanie postępowania przez podejrzanych i część obrońców, którzy wykorzystują do tego celu instytucje prawne przewidziane w kodeksie postępowania karnego.

Pomimo tego prokuratorom okręgu zielonogórskiego udawało się utrzymać w zasadzie w ciągu całego roku 2003 wysoki poziom sprawności postępowania. Na koniec roku w biegu pozostawało **2.018** nie zakończonych spraw, co stanowiło **74,8 %** przeciętnego miesięcznego wpływu. Wskaźnik ten dla wszystkich prokuratur okręgowych apelacji poznańskiej wyniósł 78,3%. Do jego wypracowania przyczyniły się wszystkie niemal prokuratury okręgu, przy czym na szczególne

wyróżnienie zasługują Prokuratury Rejonowe w Nowej Soli i Świebodzinie, gdzie pozostałość była najmniejsza (odpowiednio **60,7 i 61,4 %**).

Bardzo dobrze wypadł też statystyczny obraz tzw. spraw długotrwałych. Ich odsetek dla spraw ponad 6 m-cy wyniósł **1,8 %**, a trwających ponad 3 m-ce – **5,6%**. I w tym przypadku wskaźniki te wypadły lepiej niż średnie w skali całej apelacji .

Z problemem tzw. spraw najstarszych bardzo dobrze poradziły sobie prokuratury: żarska, nowosolska i zielonogórska , a spraw w przedziale od 3 do 6 miesięcy – żagańska

2. Zagrożenie przestępczością

1. Przestępczość ogółem

Od początku lat dziewięćdziesiątych zagrożenie przestępczością b. Województwa Zielonogórskiego (podobnie Gorzowskiego) należało do najwyższych w kraju. Spośród obiektywnych wskaźników tego zjawiska do najbardziej miarodajnych zalicza się ilość przestępstwa stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców.

Tak wyliczony poziom przestępczości przedstawia zestawienie na stronie następniej:

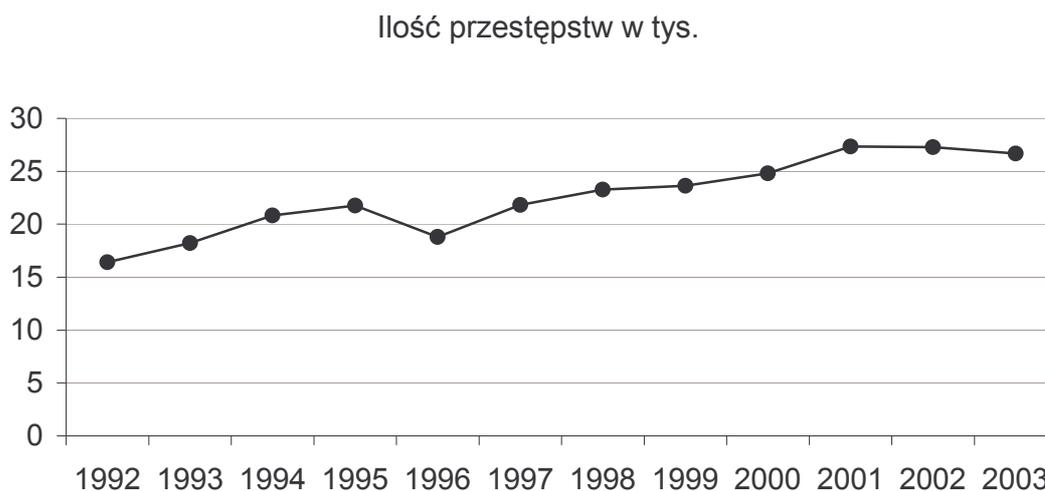
Rok	1989	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Polska	1.446	2.530	2.328	2.528	Brak danych	2.900	3.316	3.638	3.675	Brak Danych
Okręg Z.G.	1.461	3.247	2.807	3.229	3.471	3.527	3.701	3.939	4.192	4.090

* wzrost w 2002r wskaźnika przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców, pomimo spadku ilości przestępstw można wytłumaczyć spadkiem liczby ludności zamieszkujących okręg o blisko 20 tys. osób

Natomiast ilość przestępstw stwierdzonych w liczbach bezwzględnych na obszarze okręgu zielonogórskiego (dawniej województwa) przedstawia się w poszczególnych latach następująco:

ROK	1992	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Ilość p-stw	16.416	18.809	21.835	23.260	23.634	24.801	27.338	27.270	26.687

Dynamikę zjawiska można też przedstawić na wykresie:

Przytoczone w tabeli za rok 2001 - 2003 dane nie obejmują gminy Cybinka, albowiem przestępstwa popełnione na tym obszarze wykazane zostały w statystyce Komendy Policji w Słubicach (okręg gorzowski), o czym już wcześniej wspomniano.

Upoważnia to do wysnucia wniosku, że już w roku 2001 doszło do zahamowania tak bardzo wyraźnie widocznej w latach dziewięćdziesiątych XX wieku wzrostowej tendencji przestępczości, jako patologicznego przejawu niedostosowania społecznego w tradycyjnym jego rozumieniu. Zahamowanie to udało się utrwalić w roku 2002, a rok 2003 ten pozytywny trend potwierdził.

W poszczególnych powiatach skala przestępczości ogółem w ostatnich latach /od roku 2001 z uwzględnieniem nowej formuły zakresowej przestępstwa drogowego/ przedstawiała się następująco:

Powiat	2000	2001	2002	2003	Wsk.
Krośnieński	2.255	2.581	2.235	2.404	107,6%
Nowosolski	4.189	3.392	3.409	3.197	93,8%
Wschowski*		1.480	1.392	1.460	104,9%
Świebodziński	1.951	2.307	2.310	1.956	84,7%
Zielonogórski	10.136	10.050	9.847	10.198	103,6%
Żagański	2.521	2.909	2.841	3.014	106,1%
Żarski	3.749	4.619	5.236	4.458	85,1%
Razem:	24.801	27.338	27.270	26.687	97,8%

* w tej i następnych tabelach przestępstwa stwierdzone na obszarze powiatu wschowskiego wyodrębniono z b. powiatu nowosolskiego od 2001r.

Z przytoczonych w tabeli danych wynika, że w roku 2003 najwięcej przestępstw popełniono w Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim, a najmniej w powiecie wschowskim, który do końca tego roku podlegał jurysdykcji Prokuratora Rejonowego w Nowej Soli. Największą dynamikę wzrostu przestępstw stwierdzonych odnotowano w powiatach krośnieńskim i żagańskim, a największy spadek w powiatach świebodzińskim i żarskim. Analiza danych z ostatnich 4 lat nie daje jednak podstaw do przyjęcia, że w którymkolwiek z powiatów tendencja wzrostowa lub spadkowa przestępczości miała w dłuższym przedziale czasu charakter trwały.

Podkreślić natomiast wypada fakt niewielkiego, ale jednak wyraźnego spadku liczby ogółu stwierdzonych przestępstw już drugi rok z rzędu w całym okręgu zielonogórskim o ponad **2%**, przy utrzymującej się niewielkiej dynamice wzrostowej tego zjawiska dla obszaru całego Województwa Lubuskiego – **100,3%**.

2. Przestępczość kryminalna

Tradycyjnie już opinia publiczna stan bezpieczeństwa gminy, powiatu czy innej jednostki administracyjnej ocenia według ilości i charakteru przestępstw kryminalnych.

Należy pamiętać, że jeszcze w roku 2000 w lubuskich powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono popełnienie łącznie 21.287 przestępstw kryminalnych. Ta niekorzystna tendencja przełamana została w roku 2001. Stwierdzono bowiem wtedy popełnienie 19.800 przestępstw o charakterze kryminalnym, co stanowiło spadek o ok. 7 % w porównaniu do roku 2000 /i o ok.3,5 % w porównaniu do roku 1999/.

W roku 2002 sytuację należało ocenić jako szczególnie korzystną, albowiem odnotowano w tym czasie popełnienie 18.852 przestępstw kryminalnych. Tym samym nastąpił ich dalszy spadek o 4,8% w relacji do roku 2001.

Z kolei w roku 2003 zarejestrowano popełnienie **18.580** przestępstw kryminalnych. Oznacza to jeszcze wyraźniejsze utrwalenie się spadkowej tendencji przestępczości kryminalnej /**1,5%**/. Ta niezmiernie korzystna tendencja nie objęła niestety Zielonej Góry, gdzie Komisariaty 1, 2 i 3 odnotowały wzrost tej kategorii przestępstw od 14 – 18% oraz KP w Iłowej, gdzie wzrost przekroczył 8%.

Do najgroźniejszych przestępstw kryminalnych zalicza się: zabójstwa, zgwałcenia, rozboje - zwłaszcza popełnione z użyciem broni palnej lub innych niebezpiecznych narzędzi, ciężkie pobicia. Do najbardziej uciążliwych: kradzieże, w tym kradzieże samochodów oraz kradzieże z włamaniem.

a) zabójstwa

W roku 2003 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 16 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie **20** zabójstw

Dla porównania, roku 2002 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 20 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie **33** zabójstw. Z kolei, w roku 2001 r. w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 26 śledztw w sprawach o zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie łącznie 30 zabójstw. Rok wcześniej, a więc w 2000 zbrodni tego rodzaju stwierdzono 38.

Niezwykle korzystną i zasługującą na podkreślenie tendencję spadkową najgroźniejszego przestępstwa kryminalnego, jakim jest zabójstwo najlepiej obrazuje tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003
Ilość zabójstw	38	30	33	20

Podobnie jak w latach poprzednich, nasilenie zabójstw w okresie objętym „Informacją” nie było jednakowe i wahało się od 7 w powiecie nowosolskim do 1 w powiatach żagańskim i wschowskim. W powiecie zielonogórskim, gdzie jeszcze w roku 2002 stwierdzono 12 zabójstw, w roku 2003 ujawniono „zaledwie” 4 przypadki tego rodzaju zbrodni.

b) zgwałcenia

Wszczęto 37 postępowań przygotowawczych o przestępstwa tego rodzaju. W ich wyniku stwierdzono dokonanie **57** zgwałceń.

Przed rokiem wszczęto 39 postępowań przygotowawczych o przestępstwa tego rodzaju. W ich wyniku stwierdzono dokonanie **47** zgwałceń. W roku 2001 tego rodzaju przestępstw stwierdzono 43, a 3 lata wcześniej - 48.

Sytuację w tym zakresie obrazuje tabela poniżej:

Rok	2000	2001	2002	2003
Ilość zgwałceń	48	43	47	57

Największe nasilenie zgwałceń zarejestrowano w powiecie zielonogórskim – 32 /przed rokiem –17/. Najmniej w nowosolskim i krośnieńskim – po 3. We wschowskim nie odnotowano ani jednego przestępstwa tej kategorii. W roku 2002 było ich 2.

Zjawisko przestępczości tego rodzaju w świetle dostępnych danych statystycznych nie stanowi w okręgu zielonogórskim /z wyjątkiem samego powiatu zielonogórskiego/ problemu o szczególnym znaczeniu. Jednak z uwagi na szczególne okoliczności wielu faktycznych zgwałceń aktualnie ciągle pozostaje pytanie o wielkość tzw. ciemnej liczby tych przestępstw, a więc czynów obiektywnie zaistniałych, lecz nigdy nie ujawnionych.

c) rozboje i wymuszenia rozbójnicze

Rozmiary i dynamikę tej przestępczości w latach 2000 - 2003 przedstawia następujące zestawienie:

Powiat	2000	2001	2002	2003	Wsk. dyn.
Krośnieński	47	40	40	53	132,5
Nowosolski	77	36	33	52	157,6
Wschowski*		54	20	15	75,5
Świebodziński	45	52	31	38	122,6
Zielonogórski	410	220	202	191	94,6
Żagański	90	46	41	47	114,6
Żarski	101	91	82	65	79,3
Razem	770	539	449	461	102,6

W relacji do roku 2000, spadek przestępczości rabunkowej w całym okręgu o 30% w roku 2001 i o dalszych 17% w roku 2002 należy ocenić szczególnie pozytywnie. Do

takiego wyniku przyczyniło się jej znaczne ograniczenie w powiatach wschowskim /o 63%/ i świebodzińskim /o 40%/.

W roku 2003 tendencja spadkowa utrzymała się w powiatach wschowskim, żarskim i zielonogórskim. Jednakże w skali całego okręgu odnotowano wzrost przestępstw rozbójniczych o prawie 3%. Szczególnie odczuwalny był on w powiatach nowosolskim /157,6%/ i krośnieńskim/132,5%/.

Wysoki poziom zagrożenia rozbójami potęgują ciągle jeszcze liczne przypadki posłużenia się przez sprawców bronią palną lub innego rodzaju niebezpiecznymi narzędziami - 59 przypadków. Zdarzeń tego rodzaju najczęściej odnotowano w Zielonej Górze – 28 /dokładnie tyle samo było ich rok wcześniej/, Nowej Soli i Świebodzinie – po 8, Żarach, Krośnie Odrzańskim i Żaganiu – po 5 i. We Wschowie nie stwierdzono zdarzeń tego rodzaju.

Zjawisko napadów rabunkowych urosło pod koniec XX w. do rangi problemu o znaczeniu zasadniczym. W roku 2001 zostało potraktowane priorytetowo w pracy śledczej oraz praktyce aresztowej i oskarżycielskiej. Było to konieczne tym bardziej, że szereg rozbójów popełnionych zwłaszcza w południowej części okręgu miało bardzo spektakularny przebieg i wysoki stopień zorganizowania. Podobne zasady postępowania miały miejsce w latach 2002 i 2003. Gdyby nie wskazane wcześniej przykłady wzrostu zagrożenia, utrzymanie na zredukowanym poziomie tego typu przestępstw mogłoby być uważane za liczący się sukces organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w okręgu zielonogórskim.

d) włamania

Statystyczny obraz włamań i ich dynamikę w ostatnich 4 latach ilustruje tabela :

Powiat	2000	2001	2002	2003	Wsk.dyn
Krośnieński	557	548	418	534	127,8
Nowosolski	1365	758	718	547	76,2
Wschowski*		366	342	282	82,5
Świebodziński	527	432	361	251	69,5
Zielonogórski	3155	2883	2204	2528	114,7
Żagański	730	542	547	448	88,5
Żarski	965	921	882	747	84,7
Razem:	8029	6.450	5.472	5.373	98,1

Z wyjątkiem powiatów krośnieńskiego i zielonogórskiego, we wszystkich pozostałych już trzeci rok z rzędu utrzymała się tendencja spadkowa stwierdzonych włamań. Jest to zjawisko niezwykle pozytywne. W skali okręgu jeszcze w roku 2000 popełniano o 33% włamań więcej.

Powszechność włamań powoduje, że słusznie zalicza się je do przestępstw bardziej uciążliwych niż niebezpiecznych. Mając jednakże na uwadze dokuczliwość szkód, jakie powodują, ich zwalczaniu należy poświęcać ciągle dużą uwagę, zarówno w aspektach profilaktycznych, wykrywczych i represyjnych.

Podobnie, jak w okręgu zielonogórskim, spadkową tendencję włamań /o 1,5%/ odnotowano w roku 2003 w całym Województwie Lubuskim.. Wydaje się jednak, że z uwagi na uwarunkowania społeczne /wysoki poziom bezrobocia i postępujące ubożenie znacznej części ludności/, przestępstwa włamania będą stanowiły w dalszym ciągu istotny problem dla organów ścigania okręgu zielonogórskiego zarówno z uwagi na swoją nagminność, jak dokuczliwość szkód, które powodują.

e) kradzieże i kradzieże z włamaniem do samochodu

Dopiero w kontekście wskazanych poniżej wielkości kolejny spadek w roku 2003 ilości skradzionych samochodów zasługuje na wyraźne podkreślenie.

Przestępstwa tego rodzaju w ostatnich latach na obszarze okręgu zielonogórskiego wykazywały dużą tendencję wzrostową. W roku 1999 było ich 1.310, o blisko 20 % więcej niż w roku 1998. Podobna prawidłowość obserwowana była zresztą w 1999 r. w całym kraju. W roku 2000 w powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono 1,148 kradzieży samochodów. Oznaczało to spadek tych przestępstw o ok. 13 % w stosunku do roku 1999.. Z wyjątkiem powiatu krośnieńskiego, spadek ten zaobserwowano we wszystkich pozostałych. W zielonogórskim ilość kradzieży samochodów zmniejszyła się np. aż o 129 przypadków. Zdecydowanie mniej kradzieży samochodów było wówczas w Kożuchowie, Szprotawie czy Łęknicy. W tym kontekście odnotowanie w roku 2001 kolejnego spadku ilości skradzionych samochodów zasługiwało na podkreślenie. Kradzieży tych stwierdzono bowiem „zaledwie” 861, a więc o 287 mniej niż w roku 2000 /spadek o 25%/. Ta niezwykle korzystna spadkowa tendencja utrzymała się także w roku 2002. W powiatach południowych województwa lubuskiego stwierdzono bowiem 719 kradzieży samochodów. Było to 83,5% wielkości z roku poprzedniego. W stosunku do roku 1999 spadek wyniósł natomiast o 591 stwierdzonych kradzieży /45,2%.

Łatwiej prześledzić tę prawidłowość na tabeli:

Jak w poprzednich latach, ciągle najwięcej samochodów kradnie się w powiatach zielonogórskim - **266** /przed rokiem - 339/ i żarskim - **68** /przed rokiem - 111/. Najmniej samochodów skradziono w roku 2003 w powiecie wschowskim – **15** /przed rokiem – 25/ i żagańskim – **36** /przed rokiem – 56/.

f) inne

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	Wsk.dyn.
Ilość kradzieży	1.310	1.148	861	719	532	73,9

Omówione tu szczegółowo kategorie przestępstw nie wyczerpują oczywiście całego katalogu zdarzeń istotnych dla oceny stanu przestępczości kryminalnej.

Na ocenę tę musi bowiem wpływać fakt popełnienia w roku 2003 w okręgu zielonogórskim występów, których ilość wraz z zestawieniem z lat poprzednich przedstawia następująca tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	Wsk. dyn.
Uszczerbki na zdrowiu	331	324	303	279	92,0
Bójki i pobicia	227	295	253	262	103,5
Narkotykowe	343	976	1.415	1.311	92,6
Oszustwa kryminalne	649	438	503	522	103,7
Falszerstwa kryminalne	1.112	880	883	928	105,0
Kradzieże pospolite		5.281	4.995	5.016	100,4

Analiza zawartych w tabeli danych wskazuje na utrzymywanie się w roku 2003 w relacji do roku 2002 tendencji wzrostowej fałszerstw i oszustw kryminalnych oraz bójek i pobić, stabilizacji poziomu zagrożenia pospolitymi kradzieżami mienia oraz spadkiem zagrożenia przestępczością narkotykową i przestępczością przeciwko zdrowiu.

W układzie terytorialnym zwraca uwagę wyraźniejsze niż gdziekolwiek indziej zagrożenie w Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim wszystkimi niemal rodzajami przytoczonych w tabeli przestępstw. Popełniono tu np. 110 bójek, 559 przestępstw narkotykowych, 239 oszustw kryminalnych i 504 fałszerstwa kryminalne. W powiecie żarskim stwierdzono aż 296 przestępstw narkotykowych i 108 oszustw kryminalnych oraz 98 fałszerstw kryminalnych. Wysokie zagrożenie przestępczością narkotykową charakteryzuje też powiat nowosolski – 205 stwierdzonych występów oraz żagański – 119 czynów z ustawy o zapobieganiu narkomanii.

W minionym roku, podobnie zresztą jak i poprzednim, ujawniono i zlikwidowano kilka grup przestępczych zajmujących się zorganizowanym przemytem i rozprowadzaniem narkotyków. Zwykle jednak na ich miejsce

powstawały nowe. Grupy te ukierunkowane były przede wszystkim na penetrowanie środowisk młodzieżowych w szkołach, dyskotekach i innych miejscach uczęszczanych przez młodzież.

Innym poważnym problemem są fałszerstwa kryminalne. Najbardziej typowym ich przejawem jest podrabianie i przerabianie środków płatniczych i dokumentów potwierdzających obrót towarami różnego rodzaju oraz dowodów tożsamości. W gospodarce rynkowej czyny tego rodzaju podważają pewność obrotu. Narażają uczciwych kontrahentów na straty, często wysokie i niemożliwe do naprawienia.

Za charakterystyczne dla współczesnej przestępczości kryminalnej można uznać przykłady następujących postępowań przygotowawczych prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich w 2003 roku:

VI Ds. 8/02/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Prowadzone od początku 2002r. śledztwo doprowadziło do zlikwidowania zorganizowanej zbrojnej grupy przestępczej, która w latach 1999-2002 w różnych miejscowościach na terenie południowo-zachodniej Polski dokonała ok. 270 napadów rabunkowych z bronią w rękę na samochody ciężarowe, hurtownie i sklepy. Sprawie tej zarzuty przedstawiono do chwili obecnej 24 osobom podejrzanym. W charakterze materiału dowodowego wykorzystano m.in. zeznania 2 świadków koronnych, a skruszeni i współpracujący z organami ścigania niektórzy inni uczestnicy przestępczego porozumienia skorzystali z tego tytułu z uprzywilejowanych zasad odpowiedzialności karnej.

V Ds.3/02 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W dniu 8.09.2003 r skierowano akt oskarżenia p-ko Zbigniewowi Sz. i trzem innym osobom oskarżonym o dokonanie w 1996 r napadu rabunkowego na kantor na granicy niemiecko-francuskiej. Oskarżeni zrabowali walutę o wartości 220.000 zł. Zostali oni aresztowani w Polsce dzięki ścisłej współpracy niemieckich i polskich organów wymiaru sprawiedliwości. W toku śledztwa ustalono i oskarżono również wszystkich paserów i pomocników sprawców

2 Ds. 411/03 Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim.

W oparciu o zgromadzony przez Lubuski Oddział Straży Granicznej materiał dowodowy jednostka ta wszczęła i przeprowadziła postępowanie przygotowawcze 2 Ds 411/03 o zorganizowany przerzut cudzoziemców z Polski do Niemiec. Dotychczas aktem oskarżenia (2 Ds. 677/03, 2 Ds. 921/03 i 2 Ds. 1762/03) objęto 16 osób działających na terenie całego kraju (Warszawa, Poznań, Gubin)w zorganizowanej grupie przestępczej, a w tym organizatorów -3 Wietnamczyków i 4 Polaków oraz 7 osób bezpośrednio realizujących nielegalne przekroczenie granicy. Grupa ta w sposób zaplanowany zajmowała się zapewnieniem do przerzutu środków transportu i łączności, miejsc ukrycia obcokrajowców, "przewodników" przez granicę i przewóz w głąb Niemiec. W okresie od sierpnia 2000r. do kwietnia 2003r. dokonano przerzutu około 1250 cudzoziemców głównie z krajów byłego

WNP i Azji uzyskując orientacyjną korzyść majątkową w kwocie co najmniej 6.250.000zł. Pomyślna realizacja tego proceduru była możliwa dzięki stałej współpracy przestępców z funkcjonariuszami Straży Granicznej, którzy ujawniali informacje służbowe lub zapewniali bezpieczny przerzut przez granicę.

1 Ds.309/03/S Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli

W Prokuraturze Rejonowej w Nowej Soli, przeprowadzono postępowanie karne przeciwko Sławomirowi M. podejrzanemu o zabójstwo Mieczysława S. Obaj mężczyźni w nocy z 28/29 stycznia 2003r. spożywali alkohol w mieszkaniu pokrzywdzonego. Pokrzywdzony stwierdził, że dobrze się stało, że zmarł syn Sławomira. M, zaoszczędzi bowiem na alimentach. Spowodowało to wybuch agresji Sławomira M., który zadał pokrzywdzonemu 49 uderzeń nożem i dłutem, powodując liczne rany klute i cięte (w tym szyi). Zgon nastąpił w wyniku krwotoku. Akt oskarżenia w tej sprawie skierowano 28 sierpnia 2003r. Wyrok jeszcze nie zapadł.

2Ds 349/03/S Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

W prokuraturze tej przeprowadzono śledztwo przeciwko Krzysztofowi G. oskarżonemu o zabójstwo, a nadto dwóm innym podejrzanym oskarżonym o współudział w usiłowaniu włamania do tartaku 23 marca 2003r. w Klenicy gmina Sulechów. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze Krzysztof G. został skazany na 25 lat pozbawienia wolności. Sprawa zbulwersowała miejscową społeczność, albowiem jeden z trzech sprawców w czasie usiłowania włamania do tartaku zadał stróżowi tegoż obiektu kilka ciosów nożem, co spowodowało niemal natychmiastowy zgon. Sprawców ustalono na drugi dzień i zastosowano wobec nich tymczasowe aresztowanie. Podkreślić należy, że szybkie wyjaśnienie istotnych okoliczności zdarzenia i zatrzymanie sprawców było możliwe dzięki bardzo sprawnemu działaniu Policji - KP Sulechów we współpracy z Prokuraturą. Wyrok jest nieprawomocny.

4DS 57/03/S Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

W dniu 5.05.2003r wszczęto śledztwo p-ko 19-letniemu mężczyźnie oto, że w dniu 30 kwietnia 2003r w Zielonej Górze w zamiarze pozbawienia życia wielokrotnie uderzył nożem w klatkę piersiową swojego ojca powodując jego zgon. W dniu 29.11.2003r do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze został skierowany akt oskarżenia p-ko w/w mężczyźnie o zabójstwo. Postępowanie sądowe dotychczas nie zostało zakończone.

Ds. 1892/2003 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu

Zbigniewow S. w okresie od 26 lutego 1997r. do 25 marca 2003r w kompleksach leśnych w okolicach Żagania, Żar i miejscowości Trzebów, Gryżyce i Kolonia Laski działał w brutalny sposób, napadając na samotne kobiety, używając w trakcie zdarzeń atrapy broni palnej i noża, zmuszając pokrzywdzone do wykonania czynności seksualnych i dokonując rozboju na szkodę w/w. Sprawa zakończona aktem oskarżenia z dnia 24.11.2003r. i nieprawomocnym wyrokiem skazującym z dnia 22 grudnia 2003 roku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze (II.K.265/03) – kara 3 lat pozbawienia wolności. Sprawa wykorzystana także w działalności cywilistycznej – pozwy adhezyjne. Przedmiotowa sprawa była przedmiotem zainteresowania opinii publicznej i mediów lokalnych (artykuły prasowe). W sprawie tej nawiązano współpracę z prasą lokalną m.in. poprzez publikację ogłoszeń prasowych o poszukiwaniu osób pokrzywdzonych.

2 Ds. 192/03 Prokuratury Rejonowej w Żarach

Prokuratura ta przeprowadziła śledztwo przeciwko obywatelowi Izraela – Eliyahu D., któremu udowodniono czterokrotny przemyt do Polski 573 g kokainy i 70 g amfetaminy w okresie od sierpnia 2002 r. do stycznia 2003 r. Po zatrzymaniu podejrzanego wyjednano zastosowanie przez sąd izolacyjnego środka zapobiegawczego oraz w ramach zabezpieczenia majątkowego zatrzymano 20 tys. złotych. W trakcie śledztwa biegli stwierdzili u podejrzanego ograniczoną w stopniu znacznym poczytalność, blisko jej pełnego zniesienia, stąd też przewidując możliwość skazania podejrzanego na karę nie izolacyjną zamieniono areszt tymczasowy

na poręczenie majątkowe w kwocie 60 tys. złotych i zakaz opuszczania kraju. Sąd podzielił stanowisko prokuratury skazując Eliyahu D. na 2 lata pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na 5 lat i 30 tys. złotych grzywny.

W ocenie prokuratorów rejonowych najpoważniejszym czynnikiem generującym w regionie zielonogórskim przestępczość kryminalną jest wysoki poziom bezrobocia. Brak środków na utrzymanie powoduje, że wiele osób nie cofa się przed niczym, co daje szansę ich zdobycia. Z kolei, różnice w poziomie życia po obu stronach granicy sprawiają, że po rozbiciu jednych powstają kolejne grupy zajmujące się przemytem ludzi i towarów. Mała skuteczność w walce z nielegalną emigracją jest powodowana ponadto wadliwymi rozwiązaniami legislacyjnymi, które nie wymuszają deportacji cudzoziemców do krajów ich pochodzenia. Z tego powodu np. na przy próbie nielegalnego przekroczenia granicy jedne i te same osoby zatrzymuje się wielokrotnie.

Dostrzegalnym ostatnio problemem stały się wyłudzenia pieniędzy z banków. Okolicznościami sprzyjającymi ich popełnieniu był brak jakichkolwiek warunków jakie należało spełnić, żeby uzyskać założenie konta w banku. Nie było wymagane posiadanie jakiegokolwiek stałego dochodu. Wystarczył jeden dokument tożsamości i zakładano konto, a klient banku uzyskiwał możliwość spowodowania salda debetowego do koty 500 zł. Wydawano jednocześnie kartę bankomatową. Powszechnym np. na terenie Nowej Soli i okolicy stało się zakładanie konta przez osoby bez dochodów lub o bardzo niskim dochodzie, a następnie pobieranie zwykle 500 zł bez zamiaru spłaty. Tylko w 2003r w takich sprawach skierowano 91 aktów oskarżenia. Osoby zakładające konta i powodujące saldo debetowe, najczęściej właśnie w kwocie 500 zł, zupełnie nie zastanawiały się nad koniecznością spłaty. Traktowano to jako dodatkowy przychód. Obecnie bank BGŻ zmienił zasady wydawania kart, co powinno ograniczyć rozmiary zjawiska.

3. Przestępczość gospodarcza

Statystyczny obraz przestępczości gospodarczej w okręgu zielonogórskim w ostatnich czterech latach przedstawia się następująco:

Powiat	1999	2000	2001	2002	2003	Wsk.dyn.
Krośnieński	441	285	316	159	175	110,1
Nowosolski +	232	244	283	163	208	127,6
Wschowski*			62	74	193	260,8
Świebodziński	125	290	314	298	277	93,0
Zielonogórski	882	955	1.031	1.173	1.119	95,4
Żagański	144	254	279	269	218	81,0
Żarski	335	303	297	601	340	56,6
Razem	1.259	2.331	2.582	2.737	2.530	92,4

W analizach statystycznych przestępczości gospodarczej często podkreśla się, że podawane wielkości są w większym stopniu niż np. w przestępczości kryminalnej zależne od aktywności organów kontroli finansowej czy Policji. Uwaga ta trafna jest niewątpliwie przy ujawnianiu przemytu, nadużyć podatkowych czy kradzieżach mienia będącego w dyspozycji instytucji finansowych, np. banków, fundacji itd.

W grupie przestępstw gospodarczych poważną pozycję stanowią czyny przeciwko obrotowi gospodarczemu. Zalicza się tu np. spowodowanie znacznej szkody majątkowej podmiotowi gospodarczemu przez nadużycie udzielonego zaufania, wyłudzenie kredytu bankowego na podstawie nierzetelnej dokumentacji, oszustwo ubezpieczeniowe przez celowe wywołanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania, działanie na szkodę jednych i faworyzowanie innych wierzycieli, nierzetelne prowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej. Przestępstw tego rodzaju stwierdzono w roku 1999 - 218. W roku 2000 było ich już 283, a w roku 2001 – 333. Jednak w roku 2002 odnotowano ich wyraźne zmniejszenie – 276 stwierdzonych występów tej kategorii. Rok 2003 był z kolei rokiem ich niewielkiego wzrostu. Stwierdzono bowiem dokonanie 298

występków tej kategorii. Najwięcej, bo 145 takich czynów ujawniono w powiecie zielonogórskim.

Jako przykłady najbardziej charakterystycznych postępowań przygotowawczych o przestępstwa gospodarcze można wskazać:

VDs. 4/01/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W dniu 31 grudnia 2003 roku skierowano do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze akt oskarżenia w sprawie VDs.4/01 przeciwko Ryszardowi W. i innym. Ryszard W. został oskarżony o to że w 1998 roku pełniąc funkcję Dyrektora Wydziału Finansowego Urzędu Wojewódzkiego w Zielonej Górze oraz działając na podstawie pełnomocnictwa Wojewody Zielonogórskiego do spraw realizacji programu budownictwa socjalnego na terenie województwa, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nie dopełnił ciążących na nim obowiązków i nie dochował należytej staranności a w konsekwencji Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę poniósł szkodę majątkową w wydatkowanej tak kwocie 1.348.615,00 zł.

VI Ds. 22/02/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Wydział ds. Przestępczości Zorganizowanej prowadzi śledztwo w sprawie zaistniałego w okresie 1998 –1999 niedopełnienia obowiązków przez kierownictwo b. Pomorskiego Banku Kredytowego poprzez nadużycie posiadanych uprawnień i zaniechanie obowiązków w zakresie należytego zabezpieczenia kredytów, co w konsekwencji doprowadziło do wyrządzenia szkody w wielkich rozmiarach – 10 mln zł; zakończono wątek dot. kierownictwa Banku (dyrektor i 2 naczelnicy – akt oskarżenia w sądzie) – osobno prowadzony wątek tzw. kredytobiorców – zarzuty przedstawiono 7 osobom; ten wątek postępowania w toku .

VI Ds. 26/03/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Na podstawie zawiadomienia Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) Wydział VI PZ przejął z Min. Fin. dokumentację wskazującą na podejrzenie przeprowadzenia w jednym z banków w Bolesławcu niedozwolonej transakcji na kwotę 500 tys zł; obecnie w wyniku działań prokuratorskich, po wydaniu postanowienia o wstrzymaniu transakcji i zabezpieczeniu wskazanej kwoty – zatrzymano 5 podejrzanych, którym przedstawiono zarzuty prania brudnych pieniędzy oraz inne – zastosowano areszty tymczasowe. Sprawa w toku

1Ds. 144/03/s Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli

Śledztwo dotyczyło sprawy o dużym wydzwisku społecznym i było w ciągłym zainteresowaniu prasy. 30 września 2003r. skierowano akt oskarżenia przeciwko Elżbiecie S. i Zbigniewowi D.. Elżbieta S. została oskarżona o to, że w okresie od 25 listopada 1998r. do 25 października 2002r. działając z góry powziętym zamiarem pełniąc funkcje głównej księgowej, a jednocześnie kasjerki w Pracowniczej Kasie Zapomogowo – Pożyczkowej Pracowników Oświaty w Nowej Soli, przywłaszczyła powierzone jej mienie znacznej wartości w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 382 840, 65 zł, prowadząc nierzetelnie dokumentację księgową w celu ukrycia niedoborów, księgowała udzielenie fikcyjnych pożyczek, nie ewidencjonowała faktycznych wpływów i wypłat. Zbigniewa. D. oskarżono o zagarnięcie z ww. kasy 5750zł wykorzystując okoliczność, że był osoba upoważniona do podpisywania czeków i pobierania pieniędzy z konta kasy. Pokrzywdzonymi działaniem Elżbiety S. było 307 osób. Oskarżona pieniądze przeznaczyła na spłatę zaciągniętych kredytów, budowę domu w L. (gm. Sława), jego luksusowe wyposażenie itd. W toku śledztwo zabezpieczono mienie oskarżonej o wartości 212 100 zł (nieruchomości i mienie ruchome). Wyrok w tej sprawie jeszcze nie zapadł.

2 Ds.917/02/S Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

Sprawa prowadzona w tej jednostce i ukończona w 2003r. przeciwko przewodniczącemu Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność, jego żonie i skarbnikowi w firmie Rockwool w Cigacicach. Dotyczyła przywłaszczenia powierzonych składek członkowskich w kwocie ponad 15 tys. zł. oraz wystawienia dokumentów mających na celu ukrycie niedoboru w kasie NSZZ Solidarność. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z 3 grudnia 2003r. skazano oskarżonych na kary łączne po dwa lata oraz rok pozbawienia wolności, które zostały zawieszane na okres odpowiednio pięciu lat i dwóch lat próby. Zobowiązano do naprawienia wyrządzonej szkody. Sprawa zbulwersowała środowisko związków zawodowych.

4Ds 106/02 Prokuratury Rejonowej w Zielonej Gorze

Śledztwo wszczęto w dniu 20.12.2002r w sprawie przywłaszczenia pieniędzy wpłacanych przez pracowników na rzecz Związku Zawodowego "ZASTAL" w Zielonej Górze oraz Międzyzakładowej Kasy Zapomogowo Pożyczkowej "ZASTAL WAGON" S.A. w Zielonej Górze. Zarzuty popełnienia przestępstwa przywłaszczenia mienia powierzonego oraz działania na szkodę w/w organizacji przedstawiono członkom zarządów spółek "ZASTAL WAGON" S.A. w Zielonej Górze i "ZASTAL ZAKŁAD PRODUKCYJNO USŁUGOWY". Łączna wartość szkody 391.505,05zł. Akt oskarżenia skierowano do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze w dniu 29.04.2003r. Postępowanie przed Sądem pozostaje w toku.

Ds. 2150/2003 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu

Sprawa sygn. przeciwko podejrzanym Markowi H. i Lili Sz. podejrzanym łącznie o 18 przypadków przywłaszczenia cudzego mienia. Czyny te zostały popełnione przez podejrzanych w okresie od 01 lipca 1997r. do 5 maja 1998r., na szkodę instytucji finansowych – Banków, firm leasingowych, spółdzielni pracy. Łączna wartość mienia przywłaszczonego przez podejrzanych przekraczała kwotę 2 mln złotych. Sprawa zakończona w dniu 24 listopada 2003r. aktem oskarżenia, obecnie zawisła przed Sądem Rejonowym w Żaganiu. W sprawie podjęto czynności zmierzające do ujawnienia mienia na poczet ewentualnego zabezpieczenia majątkowego, jednakże z wynikiem negatywnym.

Prokuratury Rejonowej w Żarach

Prokuratura Rejonowa w Żarach postawiła w stan oskarżenia byłą kasjerkę wydziału budżetowo-finansowego Starostwa Powiatowego w Żarach Krystynę K., której zarzucono przywłaszczenie w okresie od marca 1999 r. do października 2002 roku prawie 209 tysięcy złotych pochodzących z dokonywanych opłat komunikacyjnych. Przestępczy proceder wyglądał w ten sposób, że Krystyna K. przyjmując różnego rodzaju opłaty komunikacyjne, sporządzała oryginały dowodów wpłaty, które otrzymywali wpłacający, rejestrowała te wpłaty w rejestrach wydziału komunikacji, a następnie odrębnie sporządzała kopie dowodów wpłat zaniżając wpłacane kwoty i przywłaszczając sobie nadwyżki. Dalsze rozliczenia i operacje finansowe w zakresie odprowadzenia pieniędzy na konto bankowe Starostwa Powiatowego następowały w oparciu o spreparowane kopie dowodów wpłat, których w czasie inkryminowanego czynu sporządziła 2640. W trakcie śledztwa podejrzana naprawiła częściowo szkodę wpłacając 15 tys. złotych, dokonano zabezpieczenia jej ruchomości wartości 8 tys. złotych, a nadto ustanowiono zakaz zbywania i obciążania jej mieszkania własnościowego. Ponadto przy akcie oskarżenia skierowano pozew o zapłatę 193 tys. złotych.

4. Przestępczość korupcyjna

Przekonanie o ogromnej skali tego zjawiska jest powszechne i dodatkowo podsycane przez media. Nie podejmując się z braku wystarczających danych do zajmowania stanowiska w tej sprawie, ograniczono się w niniejszej informacji

do przedstawienia danych statystycznych stwierdzonych przypadków przestępstw korupcyjnych w okręgu zielonogórskim w roku 2003:

Powiat	Ilość
Krosno Odrz.	8
Nowa Sól	4
Świebodzin	9
Wschowa	1
Zielona Góra	5
Żagań	8
Żary	34
Razem	69

Jako przykłady przestępczości korupcyjnej ujawnione w wyniku działań prokuratury i współdziałających z nią organów ścigania można przytoczyć:

VIDs.1/02/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W Wydziale ds. Przestępczości Zorganizowanej wszczęte 22.11.2002 roku śledztwo dotyczyło prowadzonego na wielką skalę procederu przemytu znacznych ilości narkotyków przez członków bardzo dobrze zorganizowanej 16 – osobowej grupy przestępczej. W skład tej grupy wchodził m. innymi funkcjonariusze Lubuskiego Oddziału Straży Granicznej, którzy zostali tymczasowo aresztowani. Śledztwo zakończono wniesieniem aktu oskarżenia. Sprawa w sądzie na etapie rozprawy głównej.

VIDs.56//03/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Wszczęte w połowie 2003 roku śledztwo dotyczyło przyjmowania w okresie od 2000 – 2003 roku na przejściach granicznych w Olszynie i innych przez funkcjonariuszy służb celnych (Straży Granicznej i Urzędu Celnego) korzyści majątkowych w zamian za odstąpienie od wykonywania czynności służbowych ; w toku śledztwa zatrzymano 20 funkcjonariuszy tych służb. W stosunku do 16 z nich sąd na wniosek prokuratora zastosował areszty tymczasowe. 14 podejrzanych przyznało się do przestępczego procederu, wyraziło skruchę i na zasadzie art. 335 kpk złożyło wnioski o dobrowolne poddanie się karze – do tych osób w większości zapadły już w Sądzie Rejonowym w Żarach wyroki skazujące : po 1 roku pozbawienia wolności, grzywny po 170 stawek po 100 zł , przepadki zabezpieczonych kwot, zakaz pełnienia funkcji kontrolera straży granicznej od 2 – 4 lat . Wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności zawieszono.

1 Ds. 2441/03 Ds Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

W prokuraturze tej po przeprowadzeniu śledztwa skierowano do sądu akt oskarżenia przeciwko kierownikowi Oddziału Legalności zatrudnienia UW w Gorzowie Wlkp., któremu zarzucono przyjęcie we wrześniu i październiku 2003r. od obywatelki Mongolii oraz obywatela Wietnamu korzyści majątkowych w związku z prowadzoną przez siebie kontrolą. Podejrzany został tymczasowo aresztowany w toku śledztwa.

5. Przestępczość cudzoziemców

Rok 2003 przyniósł dalszy wzrost liczby przestępstw dokonywanych przez na terenie okręgu zielonogórskiego przez obywateli państw obcych.

Do przestępstw, które najczęściej były popełniane przez cudzoziemców należały: nielegalne przekroczenia granicy państwowej z Polski do Niemiec, kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, kradzieże z włamaniami, kradzieże, przywłaszczenia i wyłudzenia. Częściej aniżeli w latach ubiegłych zdarzały się przypadki przemytu narkotyków.

Większość czynów przestępczych została popełniona przez obywateli Ukrainy, Wietnamu, Indii, Pakistanu i Afganistanu.

Wśród postępowań przygotowawczych w toku których zarzuty dokonania przestępstw przedstawiono cudzoziemcom, a które zasługują na uwagę należy wymienić następujące:

I Oz 20/03/Sb Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

obywatel rosyjski wspólnie z innymi osobami dopuścił się pobicia obywatela polskiego. Sprawcy zadawali pokrzywdzonemu ciosy rękoma i kopali po całym ciele, powodując liczne i rozległe obrażenia,

I Oz 25/03/Żr Prokuratury Rejonowej w Żarach

przemyt ponad pół kilograma środka odurzającego w postaci amfetaminy przez obywatela Izraela, ujawniony na przejściu granicznym w Olszynie. Sprawca przewoził narkotyki z Belgii. Zostały one ujawnione w należącej do niego walizce, zapakowane w torbie foliowej między odzieżą osobistą. W toku postępowania okazało się, że wymieniony także trzykrotnie wcześniej. Przywoził do Polski znaczne ilości środków odurzających,

I Oz 29/03/Kr Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim

obywatelka Ukrainy stanęła pod zarzutem ułatwiania i czerpania korzyści z prostytucji uprawianej przez inną obywatelkę ukraińską, zatrudnioną w nocnym lokalu,

I Oz 86/03/ZG Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

obywatel Rosji chcąc nakłonić funkcjonariuszy policji do naruszenia obowiązków służbowych oraz odstąpienia od sprawdzenia legalności jego pobytu na terenie Polski udzielił im korzyści majątkowej. Sprawca był poszukiwany listem gończym do innego postępowania karnego,

I Oz 103/03/Żn Prokuratury Rejonowej w Żaganiu

wymuszenie rozbójnicze dokonane przez obywatela rosyjskiego na szkodę obywatela polskiego. Sprawca domagał się od pokrzywdzonego notarialnego przepisania działki budowlanej bijąc go latarką po głowie. W wyniku takiego działania pokrzywdzony doznał licznych złamań kości twarzy,

I Oz 104/03/ZG Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

napady rabunkowe i wymuszenia rozbójnicze popełniane przez obywatela Ukrainy na szkodę obywateli polskich. Przepięstwa były dokonywane na jednym z zielonogórskich osiedli. Ofiarami padali ludzie młodzi, od których sprawca żądał wydania pieniędzy używając przemocy lub grożąc jej użyciem, bądź też grożąc pozbawienia życia zmuszał ich do przynoszenia różnych kwot pieniężnych,

I Oz 189/03/Żn Prokuratury Rejonowej w Żaganiu

– udzielenie korzyści majątkowej funkcjonariuszowi policji. Obywatel ukraiński wręczył policjantowi 10 dolarów amerykańskich, by ten zwrócił mu samochód marki Mercedes-Bus. Jak okazało się w trakcie kontroli drogowej, pojazd ten został nielegalnie sprowadzony na polski obszar celny. Sprawca prosił policjantów, aby nie sporządzali ze zdarzenia żadnej dokumentacji, gdy odmówili zaproponował jednemu z nich „łapówkę”.

W postępowaniach karnych sądy okręgu zielonogórskiego, zgodnie z wnioskami prokuratorów rejonowych, zastosowały środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania względem **150** obywateli państw obcych, wśród których **47** osób to obywatele Ukrainy.

W prokuraturach rejonowych odnotowano **9** postępowań przygotowawczych, w następstwie których ponieśli śmierć cudzoziemcy.

3. Zwalczanie przestępczości

Przestępczość nie ma jednej uniwersalnej przyczyny. O jej formach i nasileniu decydują czynniki społeczne, ekonomiczne, zdrowotne, psychologiczne, a nawet zwyczajowe. Z tego też względu skuteczne jej zwalczanie, a właściwie ograniczanie, nie zależy wyłącznie od jednego tylko czynnika.

Skutecznie ograniczać przestępczość można dopiero wówczas, gdy udaje się połączyć w jeden spójny system wysoki poziom ujawnialności przestępstw

i wykrywalności ich sprawców oraz adekwatną do społecznego poczucia sprawiedliwości reakcję karną. Istotne znaczenie ma duża sprawność postępowania karnego i optymalne posługiwanie się instytucją środków zapobiegawczych ze szczególnym uwzględnieniem tymczasowego aresztowania. Liczy się także społeczna dezaprobata dla przestępstwa i jego sprawcy oraz szeroka profilaktyka potencjalnych ofiar.

Uwarunkowana wysoką wykrywalnością zasada nieuchronności kary, nawet gdyby była możliwa do zrealizowania, sama przez się nie powstrzymuje od popełnienia przestępstwa. Gdy zyski oczekiwane z przestępstwa są znaczne, karę, zwłaszcza niską, opłaca się ponieść. Są środowiska społeczne, dla których karalność jest rodzajem nobilitacji. Z tego też względu motywacja przestępcy wyznaczona jest w jednakowym stopniu przez prawdopodobieństwo ukarania, jak i przez wielkość i dolegliwość realnie wymierzanej kary w analogicznych przypadkach.

Świadomość wpływu tych wszystkich czynników i ich wzajemna współzależność od siebie w procesie zwalczania patologii społecznej, jaką jest przestępczość, potrzebna jest w jednakowym stopniu ustawodawcy, kreatorom polityki społecznej, wszystkim środowiskom kształtującym opinię publiczną, jak i uczestnikom wymiaru sprawiedliwości.

1. Wykrywalność sprawców przestępstw

Statystyka wykrywalności zwykle odnosi się do tzw. wykrywalności nominalnej, a więc stosunku wykrytych sprawców przestępstw do ogółu przestępstw stwierdzonych bez względu na to, czy sprawcy ci byli znani od początku postępowania (np. wskazani w zawiadomieniu czy zatrzymani na gorącym uczynku) czy też zostali zidentyfikowani dopiero w wyniku policyjnych działań wykrywczych.

W tak rozumianej statystyce odróżnia się wykrywalność przestępstw ogółem i wykrywalność przestępstw określonego rodzaju.

W roku 2003 s prawach prowadzonych lub nadzorowanych przez jednostki organizacyjne Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze wykryto sprawców **17.971** zbrodni i występków. Stanowiło to **67%** wszystkich stwierdzonych przestępstw.

Dla porównania:

W roku 2002 wykryto sprawców **18.453** zbrodni i występków. Stanowiło to **67,6%** wszystkich przestępstw stwierdzonych.

W roku 2001 wykryto sprawców **17.275** przestępstw spośród 27.338 stwierdzonych przestępstw. Wykrywalność nominalna ogółem wyniosła więc **62,2%**.

W roku 2000 wykryto sprawców **13.527** spośród 24.801 stwierdzonych przestępstw. Stanowiło to **54,5 %**. W roku 1999 wykryto sprawców **13.296** przestępstw spośród 23.634 przestępstw stwierdzonych. Wskaźnik wykrywalności wynosił wówczas **56,2 %**.

Wskaźnik wykrywalności dla całego województwa lubuskiego w latach 1999 - 2001 wynosił odpowiednio: 58,7% , 57,2 % i 64,9%; w roku 2002 był tylko nieznacznie wyższy niż w powiatach centralnych i południowych i wyniósł 68,0%, a w roku 2002 był minimalnie niższy i wyniósł 66,9%.

Efektywność czynności wykrywczych łatwiej docenić, gdy uwzględni się, że poziom wykrywalności w Polsce w roku 1999 - tylko **45,0 %**. W roku 2000 wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem wyliczony dla całego kraju wyniósł **47,8 %**, a w roku 2001 podniósł się do poziomu **53,8 %**.

Poziom wykrywalności był zróżnicowany zarówno w poszczególnych jednostkach organizacyjnych policji, jak kategoriach stwierdzanych tam przestępstw.

Najwyższą wykrywalność odnotowała w roku 2002 policja żagańska. Wykrywalność ogółem wyniosła tam **76,6%** /przed rokiem - 76,8%. Komenda Powiatowa Policji w Nowej Soli odnotowała wskaźnik wykrywalności **71,9 %**, we Wschowie 71,7%, a najniższy relatywnie wskaźnik Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze - 59,8 % /przed rokiem – 59,3/

Znacznie większa rozpiętość statystyczna charakteryzowała poziom wykrywalności poszczególnych przestępstw. Dotyczy to zwłaszcza zdarzeń statystycznie opisanych małymi liczbami bezwzględnych.

Wskaźnik wykrywalności **zabójstw** w całym województwie lubuskim wyniósł w 2003 roku **91,4%** /przed rokiem - 95,7%/ . W Świebodzinie, Wschowie, Zielonej Górze, Żaganiu i Żarach wykryto sprawców wszystkich zabójstw stwierdzonych /100%/, w Nowej Soli wskaźnik ten wyniósł 85,7 % /sprawca 1 zabójstwa nie został wykryty/, a w Krośnie Odrz. - 50% /także 1 nie wykryty sprawca/.

Poziom wykrywalności sprawców najpoważniejszych przestępstw, w tym zwłaszcza zabójstw, na całym świecie uważany jest za najbardziej miarodajne kryterium oceny sprawności policji kryminalnej.

Jeszcze korzystniej przedstawiała się w roku 2003 wykrywalność sprawców **zgwałceń**. W powiecie zielonogórskim na 32 czyny stwierdzone w 31 wykryto sprawców (96,9 %). W pozostałych powiatach wykryto wszystkich sprawców zgwałceń (100 %).

Wykrywalność sprawców zgwałceń w całym województwie lubuskim wyniosła w analizowanym okresie **91,1 %**.

Kolejną prestiżową grupę przestępstw stanowią **rozboje i wymuszenia**. Poziom wykrywalności sprawców tych przestępstw w całym województwie wyniósł 61,4 %. Wykryto bowiem 484 spośród 761 popełnionych. W jednostkach organizacyjnych policji nadzorowanych przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze wykryto sprawców 311 spośród 461

stwierdzonych czynów tej kategorii. Wskaźnik wykrywalności wyniósł więc **67,5%**.

Najkorzystniej przedstawia się on w powiecie żagańskim /79,2%/ i świebodzińskim /73,7 %/ , a najmniej korzystnie w Żarach, gdzie wykryto 53,0 % sprawców rozbojów.

Relatywnie korzystnie przedstawia się wykrywalność sprawców napadów rabunkowych, którzy posłużyli się bronią lub innym niebezpiecznym narzędziem. Na 59 stwierdzonych zbrodni tego rodzaju doszło do ustalenia sprawców w 42 przypadkach. Poziom wykrywalności w okręgu wyniósł więc **71,1%**. W całym województwie lubuskim wykrywalność wyniosła 52,1 %, a więc była zdecydowanie niższa.

Ciągle poważny problem stanowi wykrywalność sprawców **kradzieży z włamaniem**. Oceniając to zagadnienie należy mieć na uwadze, że jest to problem ogólnopolski.

W roku 1999 w Polsce wykryto ledwie 23,5 % sprawców wszystkich włamań stwierdzonych. W latach 2000-2001 wykrywano odpowiednio 23,3 % i 22,3 % sprawców. W całym województwie lubuskim w latach 1999-2002 wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 34,3 % , 31,7 % , 32,8% i 34,3%.

W poszczególnych powiatach okręgu zielonogórskiego rezultaty (statystyczne) działalności wykrywczej przedstawiały się w tym czasie następująco :

Powiat	1999	2000	2001	2002	2003
Krośnieński	24,6	23,6	31,3	26,2	28,5
Nowosolski	37,5	30,1	25,8	37,7	28,0
Wschowski*			22,9	31,4	44,0
Świebodziński	29,0	27,7	38,4	34,3	26,3
Zielonogórski	25,9	20,4	21,7	22,7	32,0
Żagański	40,2	34,7	41,1	46,8	42,3
Żarski	33,7	34,9	32,9	29,7	29,1

Najkorzystniej przedstawia się sytuacja we Wschowie i w Żaganiu i Nowej Soli /44,0 i 42,3/, a najgorzej w powiecie świebodzińskim i nowosolskim /26,3 i 28,0/. Wysokie wskaźniki wykrywcze powiatu żagańskiego charakteryzują tę jednostkę już od dłuższego czasu. W pozostałych powiatach obserwuje się zmienność poziomu wykrywalności z tendencją jednak do jego poprawy. Średni poziom wykrywalności sprawców włamań wyliczony dla jednostek okręgu zielonogórskiego wyniósł **33,2%**. Był wprawdzie niższy od średniej wojewódzkiej /34,9%/, tym nie mniej na tle danych krajowych uznać go należy za względnie korzystny.

W 2003 r wyraźnie poprawiły się wskaźniki wykrywcze sprawców **kradzieży (i kradzieży z włamaniem) samochodów**. Sytuację w tym zakresie w okresie ostatnich 5 lat przedstawia następująca tabela:

Powiat	1999	2000	2001	2002	2003
Krośnieński	24,3	14,0	4,7	23,1	25,0
Nowosolski	8,6	27,2	22,5	6,4	25,5
Wschowski*			11,9	8,0	26,7
Świebodziński	20,5	34,5	17,7	16,7	11,1
Zielonogórski	14,7	6,8	26,8	22,2	28,2
Żagański	28,9	25,6	23,5	41,1	35,0
Żarski	8,4	11,3	6,0	18,0	20,0

Średnia wykrywalności w całym województwie lubuskim w ciągu ostatnich 5 lat wynosiła: 17,8 %, 16,6 % , 19,4 %, 22,0% i 21,4%. Mając na uwadze, że w okręgu zielonogórskim wykryto sprawców 152 kradzieży samochodów na 532 stwierdzonych, poziom wykrywalności w roku 2003 wyniósł **28,6%**. I w tej kategorii najkorzystniejsza sytuacja przedstawia się w powiecie żagańskim, gdzie znaleziono sprawców 14 spośród 36 popełnionych

kradzieży samochodów. W Świebodzinie jednak na 45 stwierdzonych kradzieży znaleziono sprawców jedynie w 5 przypadkach.

2. Środki zapobiegawcze

Aktualne pozostaje stanowisko kierownictwa Prokuratury Okręgowej, że **praktyka stosowania środków zapobiegawczych jest istotnym elementem polityki kryminalnej, jako działalności ukierunkowanej na ograniczanie przestępczości**. Wprawdzie nie sposób nie zgadzać się z kodeksową zasadą, że celem środków zapobiegawczych jest zapewnienie właściwego toku postępowania karnego, ale cel ten należy pojmować szeroko. Ograniczenie funkcji tymczasowego aresztowania tylko i wyłącznie do celów ściśle procesowych prowadzi w istocie rzeczy do poczucia bezkarności u przestępców. Tak samo praktykę taką odbiera i ocenia opinia publiczna.

Wypada przypomnieć, że wychodząc z takich właśnie przesłanek w prokuraturach okręgu zielonogórskiego już na początku 2000 r. nastąpiła radykalizacja praktyki aresztowej. Pogłębienie tego kierunku nastąpiło jeszcze wyraźniej po ukazaniu się wytycznych Ministra Sprawiedliwości z lipca 2000 r. Na ich podstawie **w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, a także w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko mieniu, handel narkotykami czy dokonywanie przestępstw w zorganizowanej grupie przestępczej, stosowanie tymczasowego aresztowania stało się regułą**. Prokuratorzy otrzymali też zalecenie utrzymywania tego środka aż do momentu wniesienia aktu oskarżenia do sądu

W 2003 r. w rezultacie takich dyrektyw zastosowano tymczasowe aresztowanie wobec **1.152** podejrzanych. Rok wcześniej aresztowano 1.118, a w 2001 - 1.303 podejrzanych. Dla porównania, w 2000 r. w sprawach prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich sądy zastosowały na wniosek prokuratora 1.142 tymczasowe aresztowania, ale w roku 1999 ilość ta wyniosła

„zaledwie” 715. Wskaźnik aresztowalności do wszystkich podejrzanych w roku 2003 wyniósł **9,3%**. Rok wcześniej jego wielkość wyniosła 6,3%. Wśród prokuratur apelacji poznańskiej jedynie prokuratury okręgu szczecińskiego wykazały większą surowość aresztową.

Doświadczenie praktyki wykazuje, że często prokuratorowi łatwiej wyjednać w sądzie decyzję o tymczasowym aresztowaniu podejrzanego, niż utrzymać ten środek do czasu rozpoznania sprawy przez sąd. Areszty są uchylane (lub zmieniane na inne łagodniejsze środki zapobiegawcze) często nie dlatego, że ustały faktycznie przyczyny dla których je stosowano. Prowadzący postępowanie ulegają presji terminów procesowych, licznych wniosków i zażaleń, co powoduje przesyłanie akt do prokuratury nadrzędnej i sądów różnych instancji.

Z tych też powodów ważnym kryterium oceny praktyki aresztowej jest odsetek osób oskarżonych, co do których areszt tymczasowy utrzymywany jest w momencie kierowania aktu oskarżenia do sądu. W roku 2003 prokuratorzy okręgu zielonogórskiego oskarżyli **12.393** osoby. W chwili wniesienia aktu oskarżenia w tymczasowym areszcie pozostawało **870** podejrzanych. Stanowi to **7,0 %** wszystkich osób oskarżonych. Analogiczny wskaźnik w roku 2002 osiągnął 6,3%, a w 2001 wyniósł 7,5% wszystkich oskarżonych.

Niestety, w tym wypadku w prokuraturach okręgu zielonogórskiego występują zbyt duże i trudne obiektywnie do usprawiedliwienia różnice pomiędzy poszczególnymi prokuraturami. Odsetek oskarżonych tymczasowo aresztowanych w Prokuraturze Rejonowej w Żarach wyniósł 9,6 %, , ale już w Świebodzinie tylko 4,5%.

Statystyka innych niż tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych w roku 2002 przedstawiała się następująco :

- 1/ poręczenie majątkowe – **207**; w roku 2002 - 221, a rok wcześniej – 220
- 2/ dozory policyjne połączone z zakazem opuszczania kraju **713**; przed rokiem – 685; a w roku 2001 – 155;
- 3 / dozory policyjne bez dodatkowych zakazów – **558**: przed rokiem– 570, a w roku 2001 - 363
- 4/ poręczenia osobiste i społeczne – **1**.
- 5/ powstrzymanie się od określonej działalności - **1**

Środki zapobiegawcze tego rodzaju stosowane były w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w sprawach, w których tymczasowe aresztowanie nie było konieczne.

3. Zabezpieczenie majątkowe

Ta instytucja prawa karnego procesowego służy zapewnieniu realizacji kar majątkowych albo roszczeń odszkodowawczych na rzecz pokrzywdzonego przestępstwem. Jest ważnym instrumentem polityki kryminalnej, zwłaszcza przy zwalczaniu przestępczości przeciwko mieniu.

Mając te cele na uwadze w omawianym okresie prokuratorzy wydali **388** postanowień o zabezpieczeniu mienia. W roku 2002 postanowień tych było 252, a w 2001 prokuratorzy okręgu zielonogórskiego wydali **181** postanowień o zabezpieczeniu majątkowym. W roku 2000 wydali 112 postanowień.

Przede wszystkim podkreślić należy, że wartość faktycznie zabezpieczonego mienia wyniosła w roku 2003 – **3.391.214,00zł**; w roku 2002 wysokość zabezpieczonej kwoty wynosiła kwotę 2.031.966,00 zł . W roku 2001 była to kwota 821.400,00 zł .

Dynamikę aktywności w zakresie zabezpieczenia mienia przedstawia tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003
Ilość postanowień	112	181	252	388
Wartość mienia	Brak danych	821.400,00	2.031.966,00	3.391.214,00

4. Działalność oskarżycielska i penitencjarna

Wyniki postępowania sądowego dostarczają również podstaw do oceny zakresu, efektów i jakości pracy prokuratora jako oskarżyciela publicznego.

W 2003 roku z oskarżenia prokuratorów okręgu zielonogórskiego sądy I-szej instancji osadziły **12.835** oskarżonych.

W roku 2002 osądzono zdecydowanie mniej, bo 11.363 osoby. Stanowiło to jednak o 1.542 osoby więcej niż w roku 2001, kiedy osądzonych zostało 9.821 osób. Z kolei, w roku 2000 wielkość ta wyniosła 7.440.

Wzrost zadań w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	Wsk. dyn.
Osądzienia	7.740	9.821	11.363	12.835	112,9

Tak lawinowo rosnąca w ostatnich latach liczba osądzonych była efektem znacznego wzrostu ilości przygotowanych przez prokuratorów aktów oskarżenia, ale też przysparzała im wielu dodatkowych obowiązków związanych z wykonywaniem czynności oskarżycielskich w sądzie – nierzadko były to 2-3 dni robocze każdego tygodnia, oceną zapadających wyroków wg kryterium ich zgodności z prawem i zasadami sądowego wymiaru kary, opracowywaniem apelacji i innych środków zaskarżenia.

Sądy uniewinniły **274** osoby oskarżone, co stanowi **2,1 %** ogółu osadzonych (w 2002 roku – 1,6 %). Najlepszy w tym zakresie wskaźnik uzyskała Prokuratury Rejonowe w Nowej Soli i Żaganiu – 1,1 %. Najwięcej uniewinnień odnotowała Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 4,2% /88 osób osadzonych/. Zasluguje na podkreślenie, iż nie została uniewinniona żadna spośród 63 osób osadzonych z oskarżenia wniesionego przez Wydział Przestępczości Zorganizowanej Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Wskaźnik uniewinnień wyliczony dla całego okręgu zielonogórskiego jest minimalnie gorszy niż średnia całej poznańskiej apelacji, która wyniosła 1,8%.

Konieczne przy tym staje się przypomnienie, że dla oceny jakości pracy prokuratora znaczenie posiada nie tyle sam odsetek uniewinnień, co powody wydawania wyroków uniewinniających. Przedłożenie sądowi kompletnego materiału dowodowego z aktem oskarżenia w szeregu przypadkach jest bowiem jedynym możliwym sposobem zamknięcia sprawy niejednoznacznej dowodowo, w której rozstrzygnięcie o winie podjąć może tylko organ niezawisły, jakim jest sąd.

Wśród uniewinnionych było 8 osób tymczasowo aresztowanych w postępowaniu przygotowawczym.

Każda sprawa, w której zapadł wyrok uniewinniający była badana pod kątem zasadności oskarżenia i wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w jego najsurowszej postaci. Badania tego rodzaju nie ujawniły istotnych nieprawidłowości.

W razie ujawnienia istotnych braków w materiale dowodowym sądy zwracały sprawy prokuratorom do uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Zanotowano **58** takich zwrotów, co stanowi **0,6 %** w stosunku do 10.116 spraw przesłanych z aktem oskarżenia (w 2002 roku wskaźnik ten wyniósł 0,7 %). W okresie objętym informacją szczególnie dużo zwrotów zanotowała prokuratura żarska – 21 /1,1%/ oraz świebodzińska – 11

/0,85/. Natomiast prokuratura nowosolska nie odnotowała ani jednego zwrotu sprawy, a żagańska tylko 5 /0,4%/

Dbając o zgodność wyroków sądowych z przepisami prawa oraz o niezbędną surowość orzekanych kar zwłaszcza w stosunku do sprawców przestępstw najgroźniejszych prokuratorzy wnieśli apelacje co do **883** osób, to jest wobec **6,9** % osadzonych /w 2000 roku opracowano 474 apelacje, wobec 6,4 % osadzonych, w roku 2001 – 699 apelacji wobec 7,1% osadzonych, a w roku 2002- 919 apelacji wobec 8,1% osadzonych/. Szczególna aktywność apelacyjna charakteryzowała w 2003 r. Prokuratury Rejonowe w Krośnie Odrzańskim /10,1%/ i Świebodzinie /8,0%/. Relatywnie najmniej wyroków zaskarżali prokuratorzy z PR w Żarach /5,2%/. Należy jednak podkreślić, że odsetek zaskarżanych wyroków zielonogórskiej prokuratury rejonowej w minionym roku i tak był wyższy niż średnia całej apelacji poznańskiej, która wyniosła 6,7% osadzonych.

W roku 2003 sady II instancji rozpoznały **752** apelacje, uwzględniając **363**, co stanowiło **48,4%**

W 2002 roku sady II instancji rozpoznały **737** apelacji prokuratorskich, uwzględniając **390**, co stanowiło **52,9%**. Rok wcześniej tj. w 2001 rozpoznano 597 takich apelacji, uwzględniając 274, co dawało 45,9 % skuteczności.

Aktywność prokuratorów poszczególnych wydziałów Prokuratury Okręgowej w postępowaniu sądowym, formy i zakres ich zaangażowania oraz efekty podejmowanych działań są przedmiotem osobnych informacji.

5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego

Efektem działań cywilistycznych było skierowanie do sądów ogółem **713** środków prawnych (w 2002 r. – **651**) w tym: **463** wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego i największej jak dotąd liczby wytoczonych **250** powództw cywilnych a także zgłoszenie udziału w **330** postępowaniach

sądowych (w 2002 r. – **305**) oraz skierowanie **484** wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (w 2002 r. – **242**) celem ustalenia uzależnienia od alkoholu sprawców przestępstw.

Przeprowadzono ponadto **2** analizy problemowe dotyczące skuteczności, merytorycznej zasadności i formalnej poprawności wytoczonych przez prokuratorów w I kwartale 2002 r. powództw adhezyjnych. Wyniki analiz dały podstawę do wytoczenia **powództw cywilnych w sprawach karnych**, w których sądy pozostawiły bez rozpoznania, bądź w ogóle nie podjęły decyzji co do powództw adhezyjnych.

W 2003 roku prokuratorzy skupili swoje działania na **odzyskaniu korzyści uzyskanych przez sprawców przestępstw** w celu niegodziwym lub w zamian za dokonanie czynów zabronionych, głównie korzyści z handlu narkotykami i płatnej protekcji poprzez kierowanie do sądów pozwów na podstawie art. 412 kc.

Wszystkie powództwa prokuratora o orzeczenie przepadku świadczeń zostały uwzględnione i ogółem zasądzono z tego tytułu na rzecz skarbu Państwa prawie **200.000 zł**. Część sprawców na wezwanie prokuratorów, **dobrowolnie spełniła świadczenie**.

Największa jednak liczba wniesionych środków prawnych dotyczyła ukształtowania **wykonywania lub pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej** a także - mając na względzie dobro rodziny i małoletnich dzieci – weryfikacji zasądzonych wcześniej świadczeń alimentacyjnych i powództw związanych z koniecznością uregulowania sytuacji faktycznej, materialnej i prawnej małoletnich dzieci.

Zdecydowanie więcej w stosunku do roku ubiegłego podjęto działań w zakresie prawa administracyjnego, bowiem skontrolowano **855** spraw administracyjnych a wykorzystując ustalenia postępowań karnych skierowano ogółem **602** (w 2002 r. – **463**) środki prawne do różnych organów administracji publicznej i Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Dominowały w tym zakresie **wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego – 545** (w 2002 r. – **354**) głównie z żądaniem wydania decyzji administracyjnej o skierowaniu na badania lekarskie w celu ustalenia istnienia, bądź braku przeciwwskazań do prowadzenia pojazdów mechanicznych przez osoby, którym zarzucono kierowanie pojazdami po użyciu alkoholu.

Zaskarżono takie sprzeciwami i skargami do NSA **57** decyzji administracyjnych żądając wznowienia postępowania, bądź stwierdzenia nieważności wadliwych decyzji administracyjnych w celu wyeliminowania ich z obrotu prawnego.

W interesie osób pokrzywdzonych przestępstwami prokuratorzy wytoczyli **1.240 powództw adhezyjnych**.

Imponujący jest systematyczny wzrost aktywności prokuratorów na odcinku pozakarnym we wszystkich prokuraturach, coraz większa skuteczność i poziom wniesionych środków prawnych a także stopień wykorzystania ustaleń postępowań karnych do działań pozakarnych.

Aktywnością w tym zakresie wyróżnić należy oprócz prokuratorów z Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze także prokuratorów z Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim.

6. Działalność profilaktyczna

Podobnie jak w kilku poprzednich latach czynności profilaktyczne prokuratorów podejmowane były w niezbędnym zakresie i rozmiar tej działalności był raczej niewielki.

W minionym roku prokuratorzy opracowali jednakże **14 wystąpień** / w roku poprzednim 24, a w 2001 r. – 13/ wskazując ich adresatom ujawnione w postępowaniach karnych okoliczności sprzyjające popełnieniu przestępstw i formułując stosowne wnioski w przedmiocie usunięcia zagrożeń.

Skierowano **484** wnioski do komisji ds. leczenia alkoholików. Przed rokiem było ich 242, a w roku 2001 tylko 28.

Prokuratorzy wykonali nadto 930 innych czynności profilaktycznych, do których zaliczyć należy zwłaszcza spotkania z młodzieżą lub przedstawicielami innych środowisk oraz przekazane organom samorządu terytorialnego informacje na temat zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa.

Istotny wydzźwięk profilaktyczny miały bardzo liczne informacje skierowane do społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu, który to temat zasługuje na odrębne potraktowanie.

7. Inne formy działalności

1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu

W roku 2003 podobnie jak w latach poprzednich rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej utrzymywał kontakty z mediami lokalnymi mającymi swoje siedziby lub oddziały w Zielonej Górze. Dotyczy to w szczególności Gazety Lubuskiej, Gazety Wyborczej, Radia Zachód. Radia Zielona Góra, Telewizji publicznej, a także rozgłośni radiowych Plus, Index, Zet, RMF FM, telewizji Polsat, TVN i Zielonogórskiej Telewizji Przewodowej. Kontakty polegały najczęściej na przekazywaniu informacji poszczególnym dziennikarzom, organizowanie konferencji prasowych, wywiadów, udziału w programach i audycjach.

Wypracowane w poprzednich latach metody i sposoby kontaktowania się z mediami muszą być unowocześniane i rozszerzane. W roku 2002 uruchomiono adres poczty elektronicznej rzecznika oraz rozpoczęto formowanie strony internetowej Prokuratury Okręgowej. Działalność ta będzie kontynuowana w roku 2004 w taki sposób, by podstawowe informacje rzecznika i kierownictwa prokuratury znajdowały się na stronie internetowej.

W roku 2003 rzecznik przekazał przedstawicielom mediów łącznie **661** informacji w zdecydowanej większości (ok.95%) dotyczących spraw karnych zawisłych w prokuraturach Okręgu. Ilość informacji przekazanych przez rzecznika, innych prokuratorów z PO oraz prokuratorów Prokuratur Rejonowych okręgu wyniosła w tym czasie 2.025. Jest to wielkość nigdy wcześniej nie notowana. Na wyróżnienie zasługuje zwłaszcza aktywność Prokuratorów Rejonowych w Krośnie Odrzańskim – 307 kontaktów i Nowej Soli – 275.

Zorganizowano 7 konferencji prasowych w tym tradycyjnie konferencję po naradzie rocznej poświęconą omówieniu wyników pracy prokuratur w roku 2002 i konferencję o identycznej tematyce po pierwszym półroczu 2003 roku. Pozostałe poświęcone były różnym sprawom mającym szeroki medialny oddźwięk oraz kontaktom z prokuratorami niemieckimi.

Rzecznik uczestniczył w 7 programach i audycjach radiowych oraz w 8 audycjach i programach telewizyjnych z reguły poświęconych omówieniu spraw prowadzonych przez prokuratury.

Utrzymywanie kontaktów z mediami staje się w coraz większym stopniu skomplikowane z uwagi na ilość udzielanych informacji jak też charakter zapytań ze strony mediów w związku z tak zwanym dziennikarstwem śledczym.

Wymaga to w coraz większej ilości przypadków dogłębnego zaznajomienia się z aktami postępowań jak też z aktualnym orzecnictwem i piśmiennictwem. Coraz częściej zadawane są pytania dotyczące specyficznych stanów prawnych i faktycznych.

W roku 2004 należy kontynuować wypracowane w przeszłości formy współdziałania z mediami oraz rozwijać nowoczesne formy kontaktów. Służyć temu będzie zarówno korzystanie ze strony i poczty internetowej, ich wzbogacanie i rozwijanie, jak też umiejętne przekazywanie treści na których najbardziej prokuraturze zależy. Taka nowa w konsekwencji forma działania może doprowadzić do odciążenia rzecznika od bardzo częstych rozmów telefonicznych z przedstawicielami mediów.

Podobnie jak w roku 2002 działalność informacyjna i popularyzatorska kierownictwa Prokuratury Okręgowej, Prokuratur Rejonowych i rzecznika prasowego osiągnęła poziom w pełni zaspakajający potrzeby mediów, zarówno lokalnych jak i o szerszym zasięgu.

W roku 2004 poziom ten należy utrzymać, podnosząc jednocześnie zawartość merytoryczną udzielanych informacji.

2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami

Prokurator Okręgowy bądź wyznaczony przez niego prokurator uczestniczył w :

- 9 sesjach Sejmiku Samorządowego
- 1 spotkaniu z Wojewodą Lubuskim
- Konferencji nt. zwalczania przestępczości gospodarczej zorganizowanej przez RIO w Zielonej Górze

Ponadto odbyła się 1 narada koordynacyjno - informacyjna z organami kontroli oraz urzędami państwowymi posiadającymi uprawnienia organów ścigania i oskarżenia przed sądami.

Wielokrotnie spotykano się z przedstawicielami kierownictwa Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Centralnego Biura Śledczego, Straży Granicznej i innych omawiając bieżące problemy zwalczania przestępczości i sposoby reagowania w konkretnych sytuacjach.

3. Obrót prawny z zagranicą

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze zarejestrowała łącznie **399** spraw z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, czyli o **31** więcej niż w roku ubiegłym.

W **165** sprawach wystąpiono do prokuratur i innych właściwych organów państw obcych oraz polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych za granicą z wnioskami o udzielenie pomocy prawnej. Dla porównania – w roku ubiegłym tego rodzaju wnioski skierowano w **128** sprawach. O międzynarodową pomoc prawną najczęściej zwracano się do prokuratur Republiki Federalnej Niemiec (w **115** sprawach). We wnioskach rekwizycyjnych najczęściej domagano się nadesłania materiałów dowodowych z akt postępowań karnych i innych dokumentów o istotnym znaczeniu procesowym oraz przesłuchania jako świadków osób zamieszkujących poza granicami Polski.

Nadto w trybie międzynarodowej pomocy prawnej przekazywano zabezpieczone w toku postępowań dowody rzeczowe oraz zatrzymane przez polskie organy ścigania prawa jazdy cudzoziemców.

Zrealizowano **51** wniosków prokuratur państw obcych o dokonanie istotnych czynności dowodowych w prowadzonych za granicą sprawach karnych.

W **72** sprawach przesłano za granicę wnioski o udzielenie międzynarodowej pomocy prawnej w zakresie doręczenia sporządzonych w prokuraturach rejonowych pism procesowych.

Z prokuratur zagranicznych otrzymano **33** wnioski o doręczenie dokumentów procesowych obywatelom polskim (**31** wpłynęło z prokuratur niemieckich).

W **3** sprawach przekazano za granicę wnioski o przejęcie ścigania cudzoziemców, którzy dopuścili się przestępstw w Polsce, a ich ściganie przez polskie prokuratury nie było możliwe z powodu opuszczenia terytorium naszego kraju.

Z zagranicy przejęto **21** postępowań karnych przeciwko obywatelom polskim.

Przeprowadzono 1 postępowanie ekstradycyjne dotyczące wniosku Republiki Białorusi o wydanie ich obywatela, podejrzanego o dokonanie kilku zabójstw.

W roku ubiegłym prokuratorzy okręgu zielonogórskiego uczestniczyli w 9 konferencjach i spotkaniach z udziałem przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości innych państw. Większość z nich dotyczyła pogłębiania trwającej już kilkanaście lat współpracy z prokuraturami w Cottbus i Görlitz w zakresie zwalczania różnych form przestępczości, także w aspekcie zbliżającego się przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów

W 2003 roku do prokuratur okręgu zielonogórskiego wpłynęło ogółem 91 skarg. W porównaniu z analogicznym okresem 2002 roku nastąpił nieznaczny wzrost ilości skarg (w poprzednim okresie było ich 84). Z 2002 roku pozostała do załatwienia 1 skarga .

Spośród 91 skarg:

- na prokuraturę wniesiono 31 skarg co stanowi 34 ,0% skarg,
- na inne podmioty wniesiono 60 skarg, w tym na Policję 36 skarg, co stanowi 39,5 % skarg.

W porównaniu z analogicznym okresem 2002 roku zanotowano spadek ilości skarg na prokuraturę z 35 do 31, natomiast zwiększyła się ilość skarg na Policję – z 30 do 36 .

Skargi na inne niż prokuratura i policja organy dotyczyły m.in.:

- organów administracji i samorządów – 8 skarg
- służby zdrowia - 3 skargi
- sądu - 4 skargi
- pracy komorników – 2 skargi
- ZUS-u - 2 skargi
- administracji mieszkań - 3 skargi .

Tematyka skarg na działalność prokuratury przedstawiała się następująco:

- przewlekłość lub biurokratyczne załatwienie sprawy – 5 skarg,
- beczynność lub brak odpowiedzi na pisma – 8 skarg ,

- niewłaściwe zachowanie się na służbie – 10 skarg ,
- inna działalność prokuratury – 8 skarg dotyczących np. oddalenia wniosków dowodowych, udzielania informacji o biegu sprawy osobom postronnym , zatrzymywania korespondencji i zdjęć rodziny podejrzanej, utrudniania uzyskania oryginałów i odpisów dokumentów znajdujących się w aktach itp.

Spośród 32 rozpatrzonych skarg na działalność prokuratury – nie było skarg zasadnych.

W prokuraturach okręgu zielonogórskiego w 2003 roku w ramach skarg i wniosków przyjęto 750 osób.

Kierownictwo poszczególnych jednostek terenowych i prokuratury okręgowej przyjęło 118 osób. Podobnie jak w okresach poprzednich tematyka przyjęć interesantów dotyczyła ich spraw osobistych wiążących się z toczącymi się w prokuraturze postępowaniami, a także zagadnień z zakresu prawa pracy, prawa cywilnego i lokalowego.

W 2003 roku w prokuraturach okręgu zielonogórskiego załatwiono 90 skarg, pozostały do załatwienia 2 skargi .

Bezpośrednio rozpatrzono 51 skarg, 39 skarg przekazano do rozpoznania właściwym adresatom .

W zasadzie przekazanie skarg innym podmiotom następowało przed upływem 7 dni, przekroczenie tego terminu stwierdzono jedynie w 3 sprawach. O przekazaniu sprawy w każdym przypadku zawiadamiano skarżącego.

W terminie do 1 miesiąca załatwiono 68 spośród 90 skarg tj. 75,0 % skarg. W porównaniu z 2002 rokiem nastąpił 6,5 procentowy wzrost ilości skarg załatwianych terminowo.

Postępowania skargowe prowadzone były przez prokuratorów o dużym doświadczeniu zawodowym i z należytą wnikliwością.

8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe.

Rok 2003 w zakresie organizacyjnym i kadrowym był rokiem stabilizowania się struktur organizacyjnych prokuratur rejonowych w Nowej Soli i Świebodzinie, które w roku 2001 objęły swoją właściwością nowe gminy po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 2001 roku. Jednocześnie prowadzono prace studyjne i przygotowawcze do utworzenia nowej jednostki organizacyjnej – Prokuratury Rejonowej we Wschowie.

W 2003 roku prokuratury okręgu zielonogórskiego dysponowały 118 etatami orzeczniczymi. Tabela przedstawiona poniżej obrazuje faktyczną obsadę etatową okręgu w ostatnich 10 latach :

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
prokuratorzy i asesory	62	63	66	78	97	96	105	106	106	107	115
Aplikanci etatowi	9	23	38	35	22	14	4	6	6	2	3
Aplikanci pozaetatowi	0	0	0	0	1	5	15	17	24	31	34

Rosnący systematycznie od 1996 roku wpływ spraw został już w 2002 roku zahamowany, a w 2003 doszło do jego minimalnego wzrostu. W rezultacie, przy zwiększeniu obsady przez spowodowało to niewielki, statystyczny spadek obciążenia prokuratorów.

W 2003 roku ze służby w okręgu odszedł 1 asesor, który zrezygnował ze służby. Po długich staraniach wyjednano decyzję Prokuratora Generalnego o przekształceniach etatowych w grupie orzeczniczej, co umożliwiło przyjęcie do służby 3 aplikantów i 9 asesorów. Na 31 grudnia 2003 roku w okręgu pracowało więc 104 prokuratorów, 11 asesorów i 3 aplikantów. Wszystkie etaty tej grupy pracowniczej pozostawały obsadzone. Aplikację pozaetatową odbywało 31 aplikantów.

W okręgu funkcjonowało 7 jednostek organizacyjnych prokuratury z następującą ilością przyznanych etatów :

1. orzecznicze

Prokuratura Okręgowa – 30,

Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze - 26,

Prokuratura Rejonowa w Żarach – 16,

Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli – 15,

Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 12,

Prokuratura Rejonowa w Żaganiu – 9,

Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim – 10.

2. urzędnicze i inne

	przyznane		obsada	
	urzędnicy - inni		urzędnicy - inni	
Prokuratura Okręgowa	29½	- 5 ½	30	- 5
Prok. Rej. Krosno Odrzańskie	6	- 2 ½	6	- 2
Prok. Rej. Nowa Sól	7	- 3	7	- 3½
Prok. Rej. Świebodzin	6	- 3	6	- 2 ½
Prok. Rej. Zielona Góra	14	- 4 ½	14	- 4 ½
Prok. Rej. Żagań	7	- 2½	7	- 2 ½
Prok. Rej. Żary	10	- 2 ½	10	- 2 ½
RAZEM	79½	- 23 ½	80	- 22½

Starosta Wschowski skutecznie zabiegał o utworzenie w tej miejscowości Prokuratury Rejonowej. Prokuratura Okręgowa poparła te starania. Podyktowane było to koniecznością ułatwienia mieszkańcom powiatu wschowskiego dostępu do organów wymiaru sprawiedliwości i usprawnieniu prokuratorskiej jurysdykcji na obszarze odległym od Nowej Soli. Wyrażając poparcie dla tej inicjatywy brano także pod uwagę deklarację przekazania w pełni wyposażonej siedziby dla organizowanej na nowo jednostki. Przyjęto założenie, że Prokuratura Rejonowa we Wschowie obejmie gminy Wschowa, Szlichtyngowa i Sława Śląska. Decyzją Prokuratora Generalnego z dnia 17 grudnia 2003 r. powołano taką jednostkę od 1 stycznia 2004 roku. Z tą datą rozpoczęła ona faktyczną działalność w obiekcie przekazanym przez Starostwo Powiatowe. W pierwszym kwartale 2004r. zakłada się przystąpienie do remontu tego obiektu i przystosowanie go do wymogów funkcjonalnych właściwych dla biura prokuratury.

Działająca do niedawna w najgorszych warunkach lokalowych i organizacyjnych Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie 14 listopada 2003 r.

przeniosła się do nowej, spełniającej standardy współczesnego urzędu siedziby. Tym samym problemy tej jednostki zostały rozwiązane. Pomyślne załatwienie tej sprawy umożliwiło podjęcie prac remontowych w siedzibie Prokuratury Okręgowej i Rejonowej w Zielonej Górze, a tym zwłaszcza zagospodarowanie pomieszczeń po Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dla potrzeb Wydziałów V Śledczego i VI ds. Przestępczości Zorganizowanej.

Już roku 2002 skutecznie rozwiązano problem łączności we wszystkich jednostkach organizacyjnych. Zdecydowanie poprawiła się jakość połączeń i ich dostępność. Obecnie każdy pracownik ma dostęp do wewnętrznej łączności stacjonarnej praktycznie bez ograniczeń na obszarze całego okręgu. Znacznie obniżyło to koszty ponoszone na opłaty telefoniczne. Było to możliwe dzięki

udoskonaleniu systemu CENTREX Telekomunikacji Polskiej S.A.. System umożliwił uzyskiwanie bezpłatnej łączności między jednostkami prokuratury. We wszystkich jednostkach uruchomiono bezpłatną łączność z policją. Nie udało się natomiast uruchomić bezpłatnych połączeń z sądami.

W łączności bezprzewodowej wspólnie z operatorem sieci doskonalono system i połączeń taryf IDEA MERITUM co pozwoliło na znaczne oszczędności w tej formie łączności.

Wynegocjowane warunki i taryfy zarówno w łączności stacjonarnej jak i komórkowej doprowadziły do istotnych oszczędności w wydatkach na łączność.

Mimo ograniczeń środków budżetowych zanotowano znaczny postęp w informatyzacji prokuratur okręgu. Dzięki pomocy Ministerstwa wykonano sieć komputerową w dalszych jednostkach. Obecnie funkcjonują one w Prokuraturze Okręgowej, Prokuraturze Rejonowej w Nowej Soli i Krośnie Odrzańskim oraz Prokuraturze Rejonowej w Zielonej Górze i Żarach. W każdej prokuraturze rejonowej zainstalowany jest co najmniej 1 komputer z licencją LEX i pocztą elektroniczną funkcjonującą w ramach systemu DSL.

W roku 2004 komputeryzowane w jeszcze większym zakresie będą prokuratury rejonowe w Żaganiu, Zielonej Górze, Świebodzinie i Wschowie. Przewiduje się też pilotaż, a następnie wdrożenie oprogramowania SIP /System Informatyczny Prokuratury/ w Wydziale Śledczym PO oraz Prokuraturach Rejonowych w Nowej Soli, Krośnie Odrzańskim i częściowo w Zielonej Górze. Stan wyposażenia w sprzęt informatyczny na dzień 31 grudnia 2003r. przedstawia tabela poniżej:

JEDNOSTKA	KOMP.	SERWERY	DRUK. SIEC.	DRUK. STAN.		
				LAS.	ATR.	IGŁ.
PO I	10	-	-	1	-	-
PO II	4	-	-	-	-	-
PO III	25	2	3	9	1	-
PO IV	9	-	-	3	-	3
PO V	8	-	-	1	-	-
PO VI	9	-	1	1	1	-
PO RAZEM	65	2	4	15	2	3
PR Nowa Sól	17	1	1	4	-	-
PR Krosno Odrzańskie	8	-	-	4	-	-
PR Świebodzin	9	-	-	3	-	-
PR Wschowa	3	-	-	1	-	-
PR Żagań	8	-	-	3	-	-
PR Żary	16	1	-	5	-	-
PR Zielona Góra	19	-	-	7	-	-
RAZEM	145	4	5	42	2	3

Tradycyjnie dobrze pracuje Ośrodek Szkolenia Prokuratury Okręgowej. Wszyscy aplikanci zdali egzamin prokuratorski. Pomyślnie przebiega szkolenie pozostałych grup aplikanckich. W grudniu oddano m.in. dla potrzeb szkoleniowych nową, odpowiednio przystosowaną i wyposażoną salę wykładową.

9. Plan działania prokuratury na 2004 rok.

1. Utrzymanie wysokiej sprawności postępowania przygotowawczego, w tym zwłaszcza małego wskaźnika spraw pozostających w biegu w stosunku do wielkości spraw wpływających oraz spraw prowadzonych dłużej niż 3 i 6 miesięcy; m.in. przy wykorzystaniu nowych instytucji prawa karnego, w tym możliwości ograniczenia postępowania dowodowego oraz wydania wyroku bez przeprowadzenia rozprawy.
2. Podnoszenie jakości postępowania przygotowawczego, w tym poziomu decyzji i czynności procesowych poprzez optymalizowanie czasu ich przeprowadzania oraz wszczynanie i prowadzenie śledztw osobistych we wszystkich sprawach, w których jest to uzasadnione ich charakterem, wagą i stopniem skomplikowania.
3. Konsekwentna realizacja ukształtowanej w roku 2000 praktyki aresztowej, zwłaszcza poprzez stosowanie tego środka zapobiegawczego wobec sprawców najgroźniejszych przestępstw kryminalnych i gospodarczych, przede wszystkim przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, przestępstw z użyciem przemocy i przestępstw zorganizowanych oraz handel narkotykami.
4. Kontynuowanie działań mających na celu możliwie pełną realizację praw i prawnie uzasadnionych interesów pokrzywdzonych; w szczególności dalsze zwiększanie ilości postanowień o zabezpieczeniu mienia na poczet roszczeń odszkodowawczych i stałe podnoszenie wartości mienia zabezpieczanego, a w razie braku warunków do zajęcia mienia wykorzystywanie innych instytucji prawnych do tego celu /powództwa adhezyjne, poręczenia majątkowe/
5. Aktywne oddziaływanie na orzecznictwo sądowe poprzez staranne przygotowywanie wniosków oskarżycielskich, dbałość o ich poprawność

formalno-prawną i adekwatność kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu, a na orzeczenia zawierające błędy prawne i orzekające kary rażąco łagodne reagowanie wywodzeniem odpowiednio uargumentowanych apelacji.

6. Czuwanie nad prawidłowym stosowaniem prawa w postępowaniu sądowym i sprawnością tego postępowania w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, a w tym stosowne reagowanie – gdy wymaga tego interes postępowania – na nadmierne opóźnienia w wyznaczaniu rozpraw, niezasadne zawieszanie postępowań oraz możliwość dopuszczenia do przedawnienia karalności.
7. Badanie przyczyn uzyskiwania przez poszczególne jednostki organizacyjne zróżnicowanych statystycznych wyników pracy na poszczególnych odcinkach i podejmowanie środków mających na celu eliminowanie ewentualnych nieprawidłowości.
8. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych prokuratorów i pozostałych pracowników poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych i upowszechnianie zdobytej tam wiedzy i umiejętności praktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie informatyzacji i kształtowanie akceptowalnego społecznie wizerunku prokuratora i prokuratury jako urzędu państwowego.
9. Rozbudowywanie bazy informatycznej prokuratury, w tym pozyskiwanie kolejnych komputerów, programów i rozbudowę sieci w oparciu o środki budżetowe i pozabudżetowe, a w szczególności wdrożenie w pełnym zakresie warunków organizacyjnych i technicznych współdziałania z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych oraz pilotaż i wdrażanie SIP.
10. Rozwój bazy lokalowej przez oddanie nowej siedziby Prokuratury Rejonowej we Wschowie, remont siedziby w Zielonej Górze a także

systematyczne usprawnianie działalności poprzez zakupy sprzętu technicznego poprawiającego jakość i wydajność pracy.

11. Oszczędne gospodarowanie środkami budżetowymi na działalność bieżącą, w tym realizację zadań postępowania przygotowawczego wg osobnych zaleceń.
12. Utrzymywanie współpracy z organami kontroli, administracji rządowej i samorządowej, sądami i policją i pozostałymi organami postępowania karnego, wymiana informacji interesujących prokuraturę i funkcjonariuszy tych instytucji, inne oddziaływania mające na celu podnoszenie efektywności podejmowanych przedsięwzięć.
13. Współdziałanie z prasą i pozostałymi mediami w celu kształtowania postaw legalistycznych w szerokich grupach społecznych i właściwego obrazu o pracy prokuratury. W zakresie za konieczne należy uznać m.in. konsekwentne realizowanie praktyki publikowania na stronach internetowych prokuratury aktualnych komunikatów o prowadzonych postępowaniach i stanowisku urzędu prokuratorskiego w sprawach istotnych z punktu widzenia ustawowych zadań prokuratury.